Proletari din toate țările, uniți-vă

Tribuna școlii

Revistă editată de Ministerul Educației și Învățământului și Uniunea Sindicatelor din Învățământ, Știință și Cultură

Anul VIII (XXIX) Nr. 190 (1276)
Sîmbătă 15 aprilie 1978

8 pagini — 1 leu

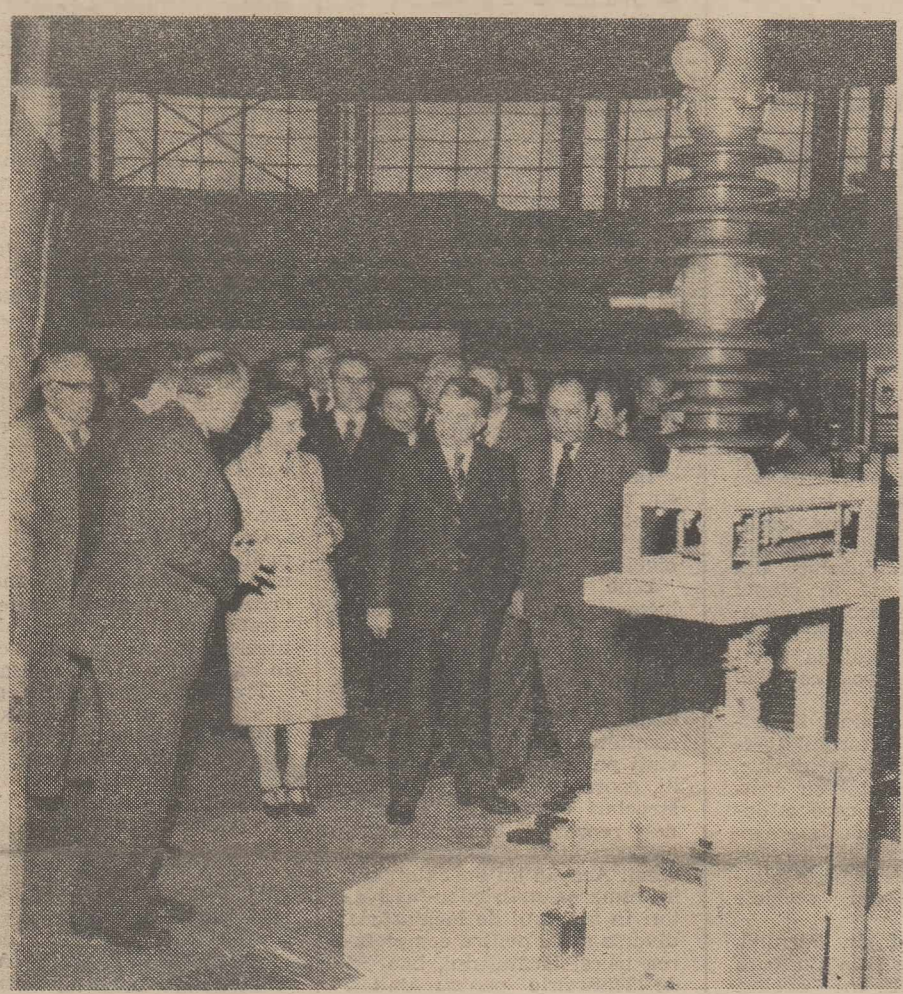

La deschiderea oficială a Expoziției naționale a creației științifice și tehnice, care a inaugurat, în cadrul Festivalului Național „Cîntarea României", șirul acțiunilor prilejuite de „Săptămîna științei și tehnicii românești", tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți conducători de partid și de stat au fost întîmpinați, cu deosebită dragoste și căldură, alături de muncitori, proiectanți, specialiști, studenți, de către un mare număr de elevi și cadre didactice. Produsele executate, cu pasiune și inteligență creatoare, de către elevi și expuse în standul rezervat creației tehnico-științifice a pionierilor, elevilor și studenților demonstrează și în această expoziție realismul profund al măsurilor luate de conducerea partidului și statului nostru, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de integrare a procesului instructiv-educativ cu producția, cu cerințele vieții.

TRIMESTRUL AL III-LEA

Trimestrul al III-lea constituie etapa finalizării activității instructiv-educative desfășurate în anul școlar 1977—1978 și perioada pregătirii deschiderii în condiții optime a anului școlar 1978—1979. Și în această perioadă sarcinile și acțiunile ce se vor întreprinde izvorînd din Directivele cuprinse în Programul de măsuri pentru aplicarea Hotărîrilor Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român și din documentele Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, activitatea din școli se va desfășura sub îndemnul secretarului general al partidului, să transformăm cantitatea într-o calitate nouă superioară, și va fi orientată în două direcții prioritare: mobilizarea eforturilor elevilor și cadrelor didactice pentru încheierea cu rezultate bune a anului școlar, asigurarea condițiilor optime pentru deschiderea anului școlar 1978—1979.

Încheierea cu bune rezultate a anului școlar presupune parcurgerea integrală a programelor, finalizarea acțiunilor privind creșterea nivelului de pregătire a elevilor, lichidarea repetenției în ciclul primar, diminuarea acestui fenomen pe celelalte trepte de învățămînt, pregătirea și desfășurarea înscrierii în clasa a IX-a și admiterii în clasa a XI-a conform normelor Ministerului Educației și Învățămîntului din anul 1978. În luna aprilie vom difuza în unitățile școlare ghiduri de orientare școlară și profesională, ghiduri în care elevii, părinții și educatorii vor avea la dispoziție pentru studiu și informare normele privind înscrierea în clasa a IX-a, normele privind admiterea în clasa a XI-a, rețeaua învățămîntului liceal, condițiile didactice materiale pe care le oferă liceele etc.

Activitatea instructiv-educativă va urmări în ultimul trimestru ridicarea nivelului de cunoștințe, aplicarea cunoștințelor în activitățile ce se vor desfășura în ateliere, loturi școlare, sere etc. și recapitularea și adîncirea cunoștințelor teoretice și practice. Pentru sprijinirea personalului didactic în eforturile de înfăptuire a sarcinilor specifice trimestrului al III-lea, inspectoratul școlar va orienta conținutul zilei metodice a directorului și activitățile cercurilor pedagogice în direcția generalizării experienței pozitive, recapitularea în forme noi și adîncirea cunoștințelor teoretice și tehnico-practice. Încercăm să realizăm o cunoaștere reală a nivelului de cunoștințe și deprinderi dobîndite de elevi. În luna iunie, vom testa cunoștințele elevilor din clasele terminale la limba română, matematică, fizică și tehnologie. Obținerea unor rezultate bune depinde de preocuparea învățătorilor și profesorilor pentru sprijinirea elevilor rămași în urmă la învățătură, mediocri sau amenințați să rămînă corigenți sau repetenți. Nivelul de cunoștințe reflectat în rezultatele obținute de elevi la testare va constitui criteriu pe baza căruia se va

Prof. MIHAI BURCI
inspector școlar general al județului Mehedinți

(Continuare în pag. a 7-a)

DACIADA

Concursul republican școlar de gimnastică sportivă

Sala Floreasca din Capitală a cunoscut în zilele de 12—14 aprilie a.c. animația specifică marilor întreceri sportive. Aflată la a 30-a ediție, finala pe țară a Concursului republican școlar de gimnastică sportivă, desfășurată sub semnul „Daciadei", a reunit într-o amplă desfășurare de tinerețe și măiestrie pe viitorii gimnaști astăzi elevi ai școlilor sportive.

Din cei 900 de elevi care s-au întrecut la fazele pe localități, județ și zonă, organizate la București, Baia Mare, Sibiu, Arad, Timișoara, Gheorghe Gheorghiu-Dej și Tîrgu Mureș, s-au calificat pentru competiția finală, îndeplinind baremurile de performanță stabilite de Federația Română de Gimnastică, 332. Fete și băieți, între 8 și 16 ani, au oferit spectatorilor, în cele trei zile, dovada unei serioase pregătiri, a unor reale talente și aptitudini.

În ultima zi, la concurs au participat și elevii componenți ai lotului olimpic de gimnastică.

MONICA ROBEA

Cinci ani de artă interpretativă

Reapariția pe scena sălii mici a Palatului a Cameralei „Melos", formație a Societății profesorilor de muzică și desen din Capitală, a întrunit și de această dată aprecieri unanime ale unui public avizat.

Printr-o fericită întîmplare participarea, la etapa de masă a Festivalului național „Cîntarea României", a coincis cu aniversarea a 5 ani de activitate neîntreruptă și fructuoasă pe ogorul artei interpretative românești. De aceea programul prezentat, selecționat din cele peste 100 de piese, aflate în repertoriu, a constituit un rodnic bilanț, trecînd în revistă lucrări diferite ca stil și expresie.

Piese mobilizatoare din trecut ca: **Românul** de Ciprian Porumbescu, **Hora de la Plevna** — cu melodia sa evocatoare, în stil popular, **Voința Neamului** de Ion Danielescu și creații recente, avîntate: **Mîndria-ntregului popor** de Gheorghe Dumitrescu, **Colind țării mele** de Marin Constantin, **Partidul, Ceaușescu, România** de George Grigoriu, au alternat cu lucrări clasice corale: **Mama** de Ioan Chirescu (solistă Victoria Olariu), **Sara pe Deal** de Vasile Popovici — admirabilă redare a atmosferei poeziei eminesciene — cunoscutele: **Foaie verde lămîiță** și **Zău, zău** de D.G. Kiriac (solist Ion Pop), expresivele: **Cîntecul Primăverii** de Ștefan Popescu și **Ghiocelul** de Vasile D. Nicolescu au continuat cu lucrări inspirate din tezaurul nostru folcloric: **Hăulita olteneasca** de George Marcu, **Fata ardeleană** de Achim Stoia, **Lino, Leano** de Nicolae Ursu și **Măria, neichi Mărie** de Nicolae Lungu (solist Victor Gorga). O impresie excelentă a produs cîntecul, în primă audiție, **Aleruitul miresii** de Elisabeta Moldoveanu (solistă Teodora Fapas), prin sonoritățile inedite și măiastră tratare corală a folclorului autentic bihorean.

Sub conducerea prof. Vasile D. Nicolescu, animatorul formației, dirijor experimentat de mare sensibilitate și rafinament, corul a sunat omogen, cu compartimentele vocale echilibrate, răspunzînd inflexiunilor expresive și subtilităților partiturilor tălmăcite. Succesul obținut adăugat altora ne îndreptățește convingerea că flacăra aprinsă cu cinci ani în urmă, capătă noi valori și semnificații astăzi, cucerind mereu publicul dornic să discearnă noi înțelesuri ale adevăratei arte.

Prof. SILVIAN GEORGESCU

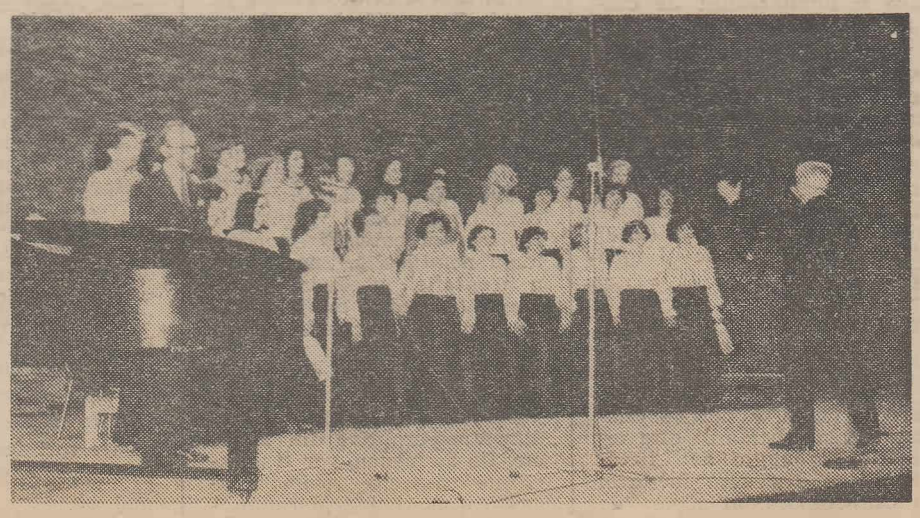

ÎN PAGINILE 4 ȘI 5
DIN SCRISORILE ADRESATE REDACȚIEI
Idei, sugestii, observații critice, propuneri

Încheierea anului şcolar

I. ÎNVĂŢĂMÎNTUL PREŞCOLAR, PRIMAR ŞI GIMNAZIAL

Trimestrul al III-lea: 20 aprilie—15 iunie 1978, după ultima oră de activitate.

Serbarea de sfîrşit de an are loc în ziua de 21 iunie. Între 15 şi 21 iunie se organizează excursii, vizite şi se fac pregătiri pentru „Ziua pionierilor" şi serbarea de sfîrşit de an.

În perioada 16 iunie—30 iunie, promovaţii clasei a VIII-a se înscriu în treapta I de liceu.

II. ÎNVĂŢĂMÎNTUL LICEAL (ZI ŞI SERAL)

A. CURSURI ŞCOLARE

Trimestrul al III-lea: a) pentru clasele a IX-a şi a XI-a, învăţămînt de zi şi seral, precum şi clasa a XII-a învăţămînt seral: 20 aprilie—15 iulie 1978; b) pentru clasa a X-a învăţămînt de zi şi seral: 20 aprilie—30 iunie 1978; c) pentru clasa a XII-a învăţămînt de zi şi clasa a XIII-a învăţămînt de zi şi seral: 20 aprilie—20 iunie 1978.

Serbarea de sfîrşit de an: 16 iulie 1978.

B. EXAMENE ŞI CONCURSURI

Înscrierea în clasa a IX-a, învăţămînt de zi: 16 iunie—30 iunie 1978.

Examenul de bacalaureat, sesiunea de vară: 21 iunie—30 iunie 1978.

Concursul de admitere în clasa a XI-a, învăţămînt de zi: 1 iulie—15 iulie 1978.

Examenul de bacalaureat, sesiunea de toamnă: 15 august—25 august 1978.

Concursul de admitere în clasa a XI-a, învăţămînt de zi, la liceele la care nu s-au ocupat toate locurile: 25 august—5 septembrie 1978.

Înscrierea în clasa a IX-a, învăţămînt seral: 25 august—5 septembrie 1978.

Înscrierea în clasa a XI-a, învăţămînt seral şi concursul de admitere acolo unde numărul candidaţilor depăşeşte numărul locurilor planificate: 20 august — 31 august 1978.

III. ÎNVĂŢĂMÎNTUL PROFESIONAL (ZI ŞI SERAL)

A. CURSURI ŞCOLARE

Semestrul al II-lea: a) pentru meseriile cu durata de un an: 1 februarie—30 iunie 1978; b) pentru meseriile cu durata de $1^1/_2$ an: 1 februarie—15 iulie 1978.

B. EXAMENE ŞI CONCURSURI

Înscrierea în şcoala profesională (înscrierea, concursul de admitere, acolo unde numărul candidaţilor depăşeşte numărul locurilor planificate): 1 iulie—15 iulie 1978.

Examen de absolvire pentru meseriile cu durata de 1 an: 1 iulie—10 iulie 1978.

Examene ale cadrelor didactice

După cum s-a anunţat de către Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului, examenul de „Probleme actuale ale construcţiei socialismului în ţara noastră", respectiv de „Economie concretă", pentru cadrele didactice înscrise, în acest an şcolar, pentru obţinerea gradului I, se va desfăşura în zilele de 16 şi 17 aprilie a.c.

Concurs pentru posturile vacante

Concursul pentru ocuparea posturilor didactice vacante, publicate în suplimentul „Tribuna şcolii" din 15 martie 1978, se va desfăşura în întreaga ţară în ziua de 23 aprilie 1978, ora 9, în localităţile reşedinţă de judeţ, la unităţile de învăţămînt stabilite de inspectoratele şcolare.

La cercul foto de la Şcoala generală din Băroiu, judeţul Vîlcea

„Istoria învăţămîntului din judeţul Ialomiţa"

de prof. dr. G. Pârnuţă, vol. I (1300—1918), Slobozia, 1977

Apărută de curînd, din iniţiativa Inspectoratului şcolar al judeţului Ialomiţa, lucrarea **„Istoria învăţămîntului din judeţul Ialomiţa"**, vol. I (1300—1918) reprezintă o contribuţie meritorie pe care prof. dr. G. Pârnuţă o aduce la cunoaşterea trecutului şcolii dintr-un judeţ cu frumoase tradiţii în acest domeniu şi la realizarea lucrărilor pregătitoare pentru elaborarea „Istoriei învăţămîntului din România" înscrisă în planul marilor sinteze istorico-culturale propus de secretarul general al partidului la Congresul educaţiei politice şi al culturii socialiste.

Ceea ce se impune din primul moment lectorului este bogatul material arhivistic, analizat şi comentat cu competenţă de autor, care a dorit şi a reuşit să depisteze un număr important de ştiutori de carte pe meleagurile ialomiţene încă din secolele XIV—XV.

Lucrarea prof. dr. Pârnuţă, care se impune prin ţinuta sa ştiinţifică este, în acelaşi timp, un imbold pentru cadrele didactice să realizeze astfel de monografii şi pentru alte judeţe, pentru a se aprofunda astfel istoria instituţiilor şcolare şi a se arăta rolul lor în desfăşurarea vieţii sociale din ţara noastră.

OCTAVIAN IONESCU

FESTIVALUL NAŢIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI"

EDIŢIA A II-A

A II-a ediţie a Festivalului naţional „Cîntarea României" aflată în prezent la etapa de masă, angajează într-o impresionantă activitate mii de cadre didactice şi elevi din toate şcolile patriei. Ceea ce este reprezentativ pentru această ediţie se reflectă prin spiritul creator pe care îl demonstrează manifestările din cadrul acestei etape, oglindit cu precădere în creaţia tehnico-ştiinţifică şi aplicativă. Numeroasele creaţii tehnice din cadrul expoziţiilor organizate pe şcoală, a celor efectuate în cercurile tehnico-aplicative, relevă resursele inepuizabile ale elevilor care, îndrumaţi de profesori, se alătură prin aceste creaţii cerinţelor pe care le are producţia industrială a patriei.

Publicăm mai jos cîteva corespondenţe din şcoli despre unele activităţi din cadrul Festivalului naţional „Cîntarea României".

Creaţii tehnice ale elevilor

În cadrul „Săptămînii tehnicii şi ştiinţei româneşti" în şcoala noastră s-a deschis expoziţia cu obiecte produse de elevi în atelierele şcolii.

Bine dotate cu sprijinul întreprinderii patronatoare, Combinatul de prelucrare a lemnului din Tg. Jiu (directorul combinatului, ing. Nicolae Sperdea, este şi preşedintele, deosebit de activ şi ataşat, al comitetului cetăţenesc de părinţi pe şcoală) atelierele şcolii, coordonate de maiştri-instructori competenţi şi pasionaţi, reprezintă locuri de muncă deosebit de atractive pentru elevi. Aceştia au executat, sub îndrumarea maiştrilor-instructori în atelierul de lăcătuşărie, diverse scule pentru completarea trusei lăcătuşului, bancuri de lăcătuşărie pentru unităţi şcolare din judeţ. Din atelierul de tîmplărie au ajuns în expoziţie o mulţime de obiecte inspirate, efectuate de elevi prin lucrări de traforaj, pirogravură, intarsii (veioze, sculpturi reprezentînd „Coloana infinitului" în miniatură) etc. Membrii cercurilor tehnico-aplicative sînt, de asemenea, prezenţi în expoziţie, cu lucrări meritorii, destinate autodotării, cum ar fi completarea trusei de fizică cu galvanometre sensibile, arcul electric, paravane de optică etc. Obiectele expuse în această expoziţie, înscrisă în etapa de masă a Festivalului naţional „Cîntarea României" dovedesc reale înclinaţii şi aptitudini ale elevilor.

Prof. GH. LAZAROIU
directorul Şcolii generale nr. 8 din Tg. Jiu

Creaţie didactică

Inspectoratul şcolar al judeţului Bistriţa-Năsăud este autorul unei iniţiative pozitive, în domeniul stimulării creativităţii cadrelor didactice.

Înscris în manifestările celei de a II-a ediţii a Festivalului naţional „Cîntarea României" — concordînd, ca etapă de realizare, cu Săptămîna creaţiei ştiinţifice şi tehnice, pregătit cu minuţiozitate de mai bine de o lună — Simpozionul judeţean al cadrelor didactice de la toate nivelele de învăţămînt general, „Tradiţie şi inovaţie în procesul de învăţămînt", va cumula efortul creator al tuturor educatoarelor, învăţătorilor şi profesorilor din judeţul Bistriţa-Năsăud, concretizat în comunicări ştiinţifice ce se vor supune, în cursul lunii mai, unei riguroase selecţii în vederea premierii şi popularizării celor mai valoroase dintre acestea.

GEORGE VASILE RAŢIU
director al Casei corpului didactic din Bistriţa

Bogat conţinut patriotic, educativ

Cea de a II-a ediţie a Festivalului naţional „Cîntarea României" ne rezervă mari posibilităţi de descoperire şi mobilizare a noilor talente, de creştere a mişcării artistice de amatori şi de contribuţie valoroasă la ridicarea nivelului cultural al maselor.

Între cele peste 30 de formaţii artistice fălticenene, Sindicatul învăţămînt a ocupat şi ocupă mai ales acum un loc fruntaş, prin cele 5 formaţii artistice cu peste 200 cadre didactice artişti amatori.

Cel de al II-lea spectacol, conţinînd pentru faza de masă, a avut loc în prezenţa organelor de partid şi de stat locale. Surpriza publicului a fost dintre cele mai plăcute: programe cu repertorii noi, aduse în scenă de către corul Şcolii generale nr. 3, de grupul vocal al Liceului agroindustrial, de corul de cameră al Sindicatului învăţămînt, de corul reunit etc.

Ceea ce este cu totul nou pentru Fălticeni este programul ansamblului de dansuri, organizat în patru trepte de vîrstă: şoimii patriei, pionierii, uteciştii şi cadrele didactice — în total peste 100 de dansatori.

Trebuie să remarcăm ideea şi stilul de organizare al Comitetului Sindicatului învăţămînt, al animatorilor săi, profesorii: Gheorghe Giurgea (preşedinte), Magdalena Vultur (vicepreşedinte); dirijorii: Elena Condurache, Angela Focşa, Virgil Lupu, instructorul de dans: învăţătorul Gheorghe Popa.

Prof. CONST. ILIOAIA
Sindicatul învăţămînt, Fălticeni

Valorificarea tradiţiilor folclorice

Bogata zonă folclorică a judeţului Bistriţa-Năsăud constituie un nesecat izvor de inspiraţie pentru brigăzile artistice din şcoli. Valorificînd frumoasele tradiţii din comuna Nimigea, pionierii şcolilor generale au alcătuit în cadrul etapei de masă a festivalului un interesant montaj literar muzical care cuprinde dansuri din această zonă, balade populare, recitări cu caracter patriotic, o brigadă artistică de agitaţie. Toate costumele populare cu specific local au fost executate de elevi şi profesori.

Prof. PETRI OVIDIU
Şcoala generală Nimigea de Jos

Formaţii corale şcolare la „Ateneul Român"

Luna aceasta, pe podiumul Ateneului Român, au evoluat trei reputate formaţii corale şcolare: Corul Liceului „Mihai Viteazul" şi corul Liceului pedagogic din Bucureşti, corul Liceului pedagogic din Botoşani. Laureate ale precedentei ediţii a Festivalului naţional „Cîntarea României", aceste coruri au demonstrat încă o dată înaltele calităţi artistice de care dispun interpretările elevilor, bogăţia tematică a repertoriului, virtuţile interpretative şi dirijorale ale formaţiilor amintite. Acestea trei, ca de altfel multe alte asemenea formaţii care există în şcolile noastre, atestă bogatul tezaur de tradiţie pe care şcoala românească îl are în muzica corală, tradiţii preluate şi îmbogăţite în zilele de astăzi cu noi achiziţii.

Prof. GH. COJOCARU
Liceul pedagogic din Botoşani

SOCIETĂŢILE ŞTIINŢIFICE

SOCIETATEA DE ŞTIINŢE FILOLOGICE

Sub egida Societăţii de ştiinţe filologice, între 13—14 mai va avea loc la Constanţa o dezbatere pe tema: „Limbajele de specialitate în predarea limbilor moderne în învăţămînt", la care vor participa membri ai societăţii — profesori din învăţămîntul gimnazial, liceal, superior şi din cercetare.

În zilele de 27—28 mai, la Sighişoara se va ţine o sesiune de comunicări intitulată: „Predarea limbii române vorbitorilor de alte limbi materne". Participanţi: cadre din învăţămîntul superior, cercetare şi învăţămîntul de cultură generală.

Termenul de predare a lucrărilor atît pentru dezbaterea de la Constanţa, cît şi pentru sesiunea de la Sighişoara este 25 aprilie a.c.

Societatea anunţă că au apărut două publicaţii: revista „Limbă şi literatură română" nr. 1/1978 şi volumul I (1978) al culegerii de texte „Limbă şi literatură".

SOCIETATEA DE ŞTIINŢE FIZICE ŞI CHIMICE

„Aspecte moderne în fizica corpului solid. Materiale cristaline şi necristaline" este tema Simpozionului de fizică ce îşi va desfăşura lucrările la Cluj-Napoca, în zilele de 13—14 mai. Vor lua parte cu comunicări şi referate cadre din cercetare, universitare şi din învăţămîntul mediu de pe întreg cuprinsul ţării.

Societatea pregăteşte pentru apariţie un „Buletin de fizică şi chimie" care va cuprinde materiale de informare ştiinţifică şi de metodică.

TABĂRĂ CU PROGRAM DE GEOGRAFIE

Societatea de ştiinţe geografice organizează — în perioada 19—31 iulie a.c. — o tabără cu program de geografie pentru profesorii care predau această disciplină în şcolile de la sate şi oraşe. Tabăra îşi va desfăşura programul pe teritoriile judeţelor Maramureş şi Satu Mare.

În cadrul unor succinte informări explicative, urmate de aplicaţii practice pe teren de cîte una sau două zile, cu opriri, explicaţii şi discuţii în anumite puncte de observare, programul taberei va permite profesorilor cursanţi cunoaşterea nemijlocită, „pe teren", a geografiei, geologiei şi etnografiei acestui minunat colţ de ţară. Se va acorda prioritate recunoaşterii catenelor cristalino-mezozoice din munţii Rodnei şi din Maramureş, celor vulcanice din Oaş şi Gutîi, sedimentaro-eruptive din Tibleş etc. De asemenea, vor fi „descifrate" aspecte geomorfologice caracteristice Maramureşului, ca de exemplu suprafeţe de netezire, relief glaciar şi periglaciar, neckuri, dykuri şi planeze, forme carstice, defilee şi chei etc.

Concomitent, se va urmări economia regiunii, în cadrul căreia astăzi sînt specifice valorificarea superioară a minereurilor neferoase, a „aurului verde", a izvoarelor minerale, a renumitelor păşuni şi fîneţe, pe baza cărora se dezvoltă o zootehnie calitativ superioară, apoi economia bazinelor pomicole ş.a. La toate acestea se vor adăuga observaţii asupra potenţialului turistic maramureşean, intim legat de minunatele sale peisaje geografice, de etnografia şi folclorul său cu elemente constitutive din vremea getodacilor, la care se alătură acum creaţiile şi înnoirile socialiste.

Discuţiile recapitulative periodice asupra celor văzute şi învăţate pe teren vor fi legate cu activităţile la catedră şi cele din afara şcolii. Programul taberei va fi condus şi sprijinit de cadre didactice universitare din Cluj-Napoca, Baia Mare şi din alte centre universitare. Profesorii de geografie care sînt interesaţi a participa la acest adevărat „curs de geografia Maramureşului pe teren" pot primi informaţii detaliate de la filialele societăţii. Ei vor trimite la Consiliul de conducere cereri ferme de înscriere la tabără pînă la data de 15 mai a.c.

„Esențial este acum să luăm măsurile de ridicare a nivelului calitativ al învățămîntului nostru, în concordanță cu cerințele dezvoltării economico-sociale, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și cunoașterii umane".

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvîntarea rostită la Conferința pe țară a președinților consiliilor populare, martie 1978)

CALITATEA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI — OBIECTIV FUNDAMENTAL

„Trimestrul-cheie" sau „miezul anului școlar" cum este numit de profesori și elevi, trimestrul al doilea s-a scurs și, odată cu el, mai mult din prima jumătate a actualului an școlar, configurînd prin succesele elevilor întregul efort și eficiența muncii profesorilor. În funcție de rezultatele elevilor, profesorul va continua sau își va revizui metodele și mijloacele instrucției și educației, în vederea obținerii la sfîrșitul anului școlar pregătirea la potențialul maxim al fiecărui elev.

Școala generală nr. 1 din Buzău și-a dobîndit un meritat prestigiu, atît în rîndul părinților elevilor, cît și al profesorilor liceelor din oraș, concretizat în pregătirea deosebită de care fac dovadă elevii ei în diversele ocazii competitive, în clasele liceale, sau direct, în producție. Am făcut cunoștință, inițial, cu acest renume al școlii amintite încă din aprecierea inspectorului general, prof. Gheorghe Dănilă : „Deși în primele două trimestre ale acestui an școlar, Școala generală nr. 1 a avut condiții speciale de muncă (clădirea a fost grav avariată de cutremur, necesitînd o mare lucrare de reconstrucție ce abia acum a fost terminată), pentru elevii și profesorii, care și-au desfășurat activitatea în localurile altor școli din oraș, aceasta nu și-a coborît deloc ștacheta calității".

Și pentru că — adevăr recunoscut unanim — rezultatele elevilor constituie seismograful ce înregistrează sensibil calitatea muncii profesorului, ne-am propus o discuție în acest sens cu cîteva dintre cadrele didactice ale acestei școli.

Care metode considerați că v-au condus spre aprecierile obținute de către elevii dumneavoastră, în general, cu referiri la rezultatele trimestrului trecut, în special ? Pornind de aici, ce concluzii prefigurați pentru startul în activitatea acestui ultim trimestru al anului școlar ?

Redau sintetic răspunsul interlocutorilor mei la aceste întrebări, care au constituit premisa discuției.

Ion Dragu, profesor de matematică, directorul școlii : Și acest trimestru, ca orice etapă a activității didactice, cred că a constituit o treaptă spre calitate în amplul proces de predare-învățare, pe care-l presupune parcurgerea unui an școlar. N-aș vrea să mă opresc asupra condițiilor specifice în care am lucrat, (lipsa localului nostru de școală), deși acestea au presupus o revizuire și o intensificare a eforturilor noastre în vederea obținerii aceloraşi rezultate. Spiritul de echipă al colectivului didactic, neprecupețirea nici unui efort al profesorului (în lipsa unui spațiu pentru activități suplimentare, profesorii au făcut în acest trimestru meditațiile la domiciliul elevilor sau al lor, personal) ori de cîte ori consideră că este nevoie, organizarea celor 50 de minute ale orei de clasă în vederea obținerii randamentului maxim, urmărirea îndeaproape a fiecărui elev care a înregistrat pe parcurs un insucces în activitatea școlară, sînt doar cîteva laturi ale activității fiecărui învățător sau profesor al școlii. A crescut procentul de promovabilitate în condițiile sporirii exigenței. Ne vom cumula eforturile ca în trimestrul al III-lea să se reducă numărul elevilor rămași în urmă la învățătură.

Maria Constantin, profesoară de limbă și literatură română : Am să vorbesc despre un alt aspect al muncii profesorului și anume, despre munca de educație. Munca de diriginte, de educator este inseparabilă de cea de predare. Educat să învețe, să fie receptiv la tot ceea ce constituie valoare, învățat să o discearnă, pentru că în viață nu se va întîlni numai cu ea, elevul din clasele gimnaziale se află la vîrsta la care aceste aspecte educative capătă prioritate. Sînt diriginte la clasa a VIII-a A, o clasă numeroasă, 44 de elevi, pe care o conduc din clasa a V-a.

Din experiența mea de peste 20 de ani la catedră, mi-am dat seama că e mai ușor a preveni eșecul decît a-l înlătura. Or, o cauză a insuccesului o constituie și greșita orientare școlară și profesională, derivînd din necunoașterea copilului, a posibilităților și aspirațiilor lui. Numai cunoscîndu-l pe elev sub toate aceste aspecte se poate vorbi de o strategie a muncii diferențiate, din ambele puncte de vedere : și educativ și instructiv. Spre exemplu : elevul Negoiță Viorel, corigent pe trimestrul I la zece materii, acum, anticipez, s-ar putea să nu rămînă corigent la nici o materie, datorită faptului că nu a fost etichetat de profesori, ci, dimpotrivă, aceștia, observînd că este un elev asupra căruia stimularea are un rol mare și-au unit eforturile și au obținut rezultatul scontat. Pe trimestrul al III-lea, este nevoie de o și mai mare unire a eforturilor dirigintelui cu ale colectivului de profesori, cu scopul de a-l ajuta pe elevul rămas în urmă — și aceasta este posibil — să-și „umple golurile" de cunoștințe din materia predată, să-i ajute pe toți să-și sistematizeze, să-și fixeze noțiunile, să extindă corelațiile interdisciplinare pentru ca tot ce asimilează să fie trepte trainice pentru cunoștințele următorilor ani.

Ion Bădău, profesor de științele naturii : La aceeași receptivitate a elevului de vîrstă gimnazială am să mă refer și eu ca și colega mea, de data aceasta, din perspectiva materiilor pe care le predau. Din școala generală elevul își însușește adevărurile fundamentale, generale despre lume și viață. Aș vrea să remarc un alt aspect al muncii profesorului care concură la succesele elevilor, și anume : efortul fiecăruia și conjugarea eforturilor tuturor profesorilor că aceste adevăruri să fie recunoscute de elevi în aspectul lor corelat, așa cum sînt în natură și în societate și nu disparat, așa cum, din necesități didactice, face cunoștință cu ele. Însușirea cunoștințelor despre natură, cu care copilul vine în contact încă din primii ani de viață, capătă în școala generală un caracter organizat, constituind momentul propice al formării unei concepții științifice despre apariția și evoluția vieții pe pămînt. Corelările dintre disciplinele ce alcătuiesc științele naturii, ca și dintre celelalte obiecte sînt absolut indispensabile și, în trimestrul acesta, ele capătă o și mai mare pondere.

Dumitru Vlăgioiu, profesor de matematică : Activitatea la matematică nici nu poate fi concepută fără o muncă diferențiată, cu fiecare elev în parte, cu grupe de elevi pe diferite nivele, ca posibilități de lucru. O muncă atent îndrumată și urmărită la clasă, completată de cea de la cercul de matematică, precum și de activitatea de rezolvitori la „Gazeta matematică", le asigură elevilor mei succesul. Rezultatele bune obținute în acest trimestru, ca și altă dată, îmi confirmă metodele folosite, asta neînsemnînd însă că nu căutăm mereu noi și noi unghiuri ale perfecționării noastre didactice, sporind exigența față de noi și față de elevii noștri. Un ultim efort în acest al treilea trimestru al sintezelor, recapitulărilor și sperăm să încheiem un an școlar cu succes.

Aspectele muncii educativ-instructive la care s-au referit interlocutorii mei, reprezintă, desigur, doar cîteva dintre laturile unui întreg, așa cum se constituie munca unui închegat colectiv didactic, ale cărui rezultate — succesele elevilor — s-au verificat, an de an, conferind Școlii generale nr. 1 din Buzău prestigiul de care vorbeam la început.

CORNELIA GÎRMACEA

ZECE FIȘE

pe tema evitării supraîncărcării elevilor

Despre evitarea supraîncărcării elevilor claselor I—IV, atît în procesul de învățare conceput ca o cooperare între învățători și elevi, cît și din activitatea extrașcolară, am discutat, recent, cu învățătorul Emanoil Nantu, inspector la Inspectoratul școlar județean Bacău, cu colectivele de învățători ale școlilor generale nr. 16 din Bacău, și din comunele Nicolae Bălcescu și Hemeiuș din județul Bacău, precum și cu directorii școlilor respective, consemnînd cîteva dintre opiniile exprimate.

● Comisia metodică a învățătorilor a înscris în activitatea sa dezbaterea necesității respectării cerințelor psihopedagogice și de igienă școlară în activitatea din clasă și acasă, ca și în acțiunile extrașcolare pentru ca să nu fie depășit pragul de rezistență la efort al fiecărui elev, îndeosebi al celor cu un ritm de activitate mai lent. S-au evidențiat și unele aspecte ale supraîncărcării legate de pregătirea necorespunzătoare în clasă a elevilor, nerespectarea programului de acasă stabilit împreună cu familiile, lipsa de supraveghere și control sistematic al acestor elevi care nu au încă formate deprinderi de activitate independentă, tehnica de muncă intelectuală și capacitatea de a-și organiza singuri timpul de lucru **(învățătorii: Maria Chiorcea, Școala generală nr. 16 din Bacău, Maria Antohie, Școala generală Nicolae Bălcescu, și Radu Niculescu, Școala generală Hemeiuș, responsabili ai comisiilor metodice ale învățătorilor).**

● Preocuparea noastră pentru evitarea supraîncărcării s-a manifestat, înainte de începerea anului școlar, prin alcătuirea unui orar corespunzător posibilităților de efort zilnic și săptămînal al elevilor, precum și prin întocmirea împreună cu familiile acestora a unui regim de activitate zilnică în vederea obișnuirii lor cu un stil de muncă ordonat și corect și a învățării elevilor cum să învețe **(învățătoarele: Maria Chiorcea, Școala generală nr. 16 din Bacău, și Carolina Niculescu, Școala generală Hemeiuș).**

● Cunoașterea elevilor și tratarea lor diferențiată în funcție de ritmurile de învățare ne-au determinat să reconsiderăm modalitățile de colaborare cu familia. Pe lîngă întîlniri, vizite, lectorate, am inițiat un ciclu de scurte consultații pentru părinții elevilor ciclului primar, transmise prin stația de radioamplificare a școlii împreună cu unele sarcini ce revin familiei în luna respectivă. Iată cîteva dintre temele abordate : „Învățarea", „Oboseala și prevenirea ei", „Familia și rezultatele la învățătură ale elevilor", „Semnificația educativă a faptului mărunt", „Rolul familiei în orientarea lecturii particulare a elevilor" și „Școala la nivelul exigențelor actuale" **(prof. Nicu Aur, directorul Școlii generale nr. 16 din Bacău).**

● Cînd unele familii nu au ținut seama de recomandările făcute și au manifestat, în continuare, lipsă de interes față de organizarea corectă a programului de lucru al copilului, supraîncărcîndu-l prin lecții date suplimentar sau ore de limbi străine, pian, vioară etc., am apelat la sprijinul comitetului de părinți pe clasă. Prin păstrarea unei permanente legături și prin cooperarea cu familia elevului respectiv s-au înlăturat aceste neajunsuri **(învățătoarele: Genoveva Chiriac și Maria Lupu de la Școala generală nr. 16 din Bacău).**

● O atenție deosebită am acordat și planificării din timp a activităților pionierești și din cadrul organizației „Șoimii patriei", ca și celor cultural-educative și distractive, organizate în școală **(profesorii: Petru Juverdeanu, directorul Școlii generale Hemeiuș, și Gheorghe Florea, directorul Școlii generale Nicolae Bălcescu, precum și învățătoarea Maria Bostan, Școala generală nr. 16 din Bacău).**

● Evitarea supraîncărcării depinde și de calitatea predării și a fixării cunoștințelor. Concepînd lecția, în toate etapele ei, ca pe o cooperare învățător-elevi și folosind metode moderne, active, care să presupună participarea concretă a elevilor la dobîndirea cunoștințelor, apreciem că se poate realiza o dozare mai rațională a eforturilor pe care urmează să le facă elevii în școală și în afara ei. Pentru asigurarea succesului la învățătură și dobîndirea unei pregătiri corespunzătoare tratăm diferențiat elevii atît în cadrul lecției, cît și prin temele date acasă. Procedînd așa am observat că elevii dobîndesc încredere în forțele lor și dorința de a depune noi eforturi pentru a primi sarcini suplimentare. Dar, pe acestea le dăm dozat, atunci cînd elevii nu se simt obosiți **(învățătoarele : Smaranda Țanțu, Școala generală nr. 16 din Bacău, Mariana Bordei, Școala generală Hemeiuș, și Elena Turcu, Școala generală Nicolae Bălcescu).**

● Supraîncărcarea este uneori generată și de rezolvarea formală a selectării cunoștințelor transmise. În aceste situații, volumul cunoștințelor de bază necesar formării personalității elevului este „completat" și de un altul de cunoștințe inutile, un adevărat balast fără nici o valoare formativă **(învățătorul Emanoil Nantu, inspector la Inspectoratul școlar județean Bacău).**

● Din dorința de a-i pregăti mai bine pe elevii mei, la gramatică le-am predat și timpurile verbelor, deși în programa clasei a III-a nu sînt prevăzute. Bazîndu-mă pe verificarea calității însușirii cunoștințelor de către elevi, consider că nu i-am supraîncărcat. În general, supraîncărcarea nu este dată de conținutul programelor, ci de organizarea procesului de învățămînt, de faptul că nu se stabilesc, în mod unitar, mai rațional toate eforturile pe care elevii le depun în însușirea tuturor cunoștințelor predate **(învățătoarea Maria Lupu, Școala generală nr. 16 din Bacău).**

● Conținutul unor lecții din manualele de citire și compunere pentru clasele I, a II-a și a III-a, ca și cele de aritmetică ar fi necesar să fie revizuite în vederea descongestionării lor, fără scăderea exigențelor față de pregătirea elevilor **(învățătoarele: Elena Arbureanu, Maria Antohie și Veronica Foltache de la Școala generală Nicolae Bălcescu).**

● Un alt aspect, deloc neglijabil al supraîncărcării, despre care am discutat deseori, sînt temele pentru acasă. În orientarea noastră privind dozarea, conținutul și caracterul temelor date, am fost sprijiniți de îndrumările metodice elaborate de Ministerul Educației și Învățămîntului și de Institutul de cercetări pedagogice și psihologice. Discutînd cu elevii, uneori chiar și în cadrul orei, de pildă, în clasa a II-a, la lectia „Muncă și odihnă" am stabilit regimul de activitate de acasă, astfel încît elevii să-și poată rezolva temele date, să se odihnească și să-și ajute părinții în treburile gospodărești. Elevii care întîmpină dificultăți la învățătură sau cei care, uneori, nu-și organizează corect timpul și nu-și fac temele acasă, rămîn după orele de curs în vederea corectării greșelilor, completării cunoștințelor sau a exersării unor deprinderi **(învățătorii: Radu Niculescu, Natalia Herțiu, Carolina Niculescu și Mariana Bordei, de la Școala generală Hemeiuș).**

VIOLETA APOSTOL

DIN SCRISORILE ADRESATE REDACŢIEI

IDEI • SUGESTII • OBSERVAŢII CRITICE • PROPUNERI •

Educaţia ateist-ştiinţifică prin lecţiile de istorie

Încă de la primele ore de istorie, care au ca obiect viaţa oamenilor primitivi, am formulat cu elevii concluzia că religia a apărut pe fondul unei societăţi aflată într-o fază înapoiată sub raportul practicii sociale şi al ştiinţei, că omul a fost dominat de forţele oarbe ale naturii, iar apoi de forţele sociale. O atenţie deosebită am acordat în acest sens, înţelegerii de către elevi a faptului că, religia ca reflectare a vieţii social-politice a fost folosită de clasele dominante cu scopul de a-şi sluji interesele sale, de a menţine în ascultare şi ignoranţă masele exploatate. Astfel, în predarea istoriei medii la clasa a VI-a, am scos în evidenţă rolul jucat de biserică în formarea statelor centralizate, de care s-au folosit deopotrivă clerul şi monarhia, biserica transformîndu-se cu timpul într-un principal instrument de exploatare a maselor.

Reliefînd misticismul bisericii catolice în evul mediu, am subliniat crimele comise de inchiziţie, căreia i-au căzut victime reprezentanţii progresului social şi ştiinţific, caracterul cruciadelor, comerţul cu indulgenţe, măcelurile din timpul războaielor civile din Franţa sau în timpul războiului de 30 de ani. Un puternic argument în combaterea religiei, l-am adus în predarea Renaşterii, evidenţiind rolul marilor gînditori ai acestei epoci, care, prin operele lor ştiinţifice, prin capodoperele lor artistice, prin scrisul lor, au reuşit într-o mare măsură să elibereze pe om de sub influenţa bisericii catolice, să-l facă să cunoască natura înconjurătoare şi societatea, să-i creeze încredere în propriile forţe.

În predarea istoriei moderne şi contemporane am insistat asupra înţelegerii de către elevi a rolului conservator al bisericii în progresul social la diferite popoare.

Reluarea acestor probleme pe o treaptă superioară, în cadrul predării istoriei patriei, a permis elevilor să sesizeze faptul că „forţele supranaturale" nu sînt decît forme înstrăinate ale existenţei şi conştiinţei umane, proiecţii ale unei tendinţe umane sau mistificări ale unor stări de fapt. Totodată, ei au înţeles că geneza înstrăinării religioase se explică prin cauze de ordin social, că ideile şi reprezentările religioase s-au constituit pe baza neputinţei practice a oamenilor, determinată de nivelul scăzut al dezvoltării sociale, consolidîndu-se datorită intereselor claselor exploatatoare de a le promova şi folosi ca instrument ideologic de menţinere a unor relaţii sociale.

Prof. STELIAN GHIGEANU
Şcoala generală din Potelu, comuna Ianca, judeţul Olt

Desenul în însuşirea limbilor străine

Folosind, uneori, în predarea limbilor străine desenul şi culorile, am observat cît de mult le place elevilor mici să desencze. M-am gîndit şi am găsit o soluţie de aplicare în predarea limbii franceze a acestei înclinaţii a lor, atît pentru fixare, cît şi pentru verificare.

După ce elevii şi-au însuşit vocabularul necesar în lecţii orale şi după ce am schiţat diferite contururi la tablă, am solicitat, în limba franceză, unor elevi să deseneze obiectele, ale căror denumiri le-au învăţat. Colegii lor din bănci desenau şi ei. Metoda i-a amuzat, le-a captivat atenţia, i-a antrenat. În acelaşi timp, cunoştinţele lor s-au consolidat.

După o serie de exerciţii de acest fel, am dat şi lucrări de control pe bază de desen, în etapa introductivă în studiul limbii franceze, cînd elevii nu cunoşteau scrisul.

Iată cum am procedat : le-am propus elevilor să scoată o foaie de caiet dublă, pe care să-şi scrie numele. Apoi, le-am spus să deseneze fiecare, cît mai simplu, fără să vadă colegul său de bancă, obiectele a căror denumire o rostesc în limba franceză. Am indicat zece obiecte, lăsînd de fiecare dată timpul necesar pentru schiţarea obiectului. (— Dessinez un ballon ! un crayon, une fleur etc.).

Am pregătit din timp aceste lucrări de control, care au durat fiecare cîte 15—20 minute. Am scos la tablă doi elevi care au lucrat pe cîte o jumătate de tablă, avînd sarcini diferite. Elevii din bănci au lucrat şi ei tot pe numere.

Sarcinile deosebite date alternativ au permis fiecărui elev să aibă timpul necesar pentru a efectua desenul solicitat. De exemplu, în timp ce elevii de la numărul 1 au desenat un caiet, ceilalţi (de la numărul 2) au desenat o cretă, apoi unii o casă, iar ceilalţi un pom etc. Am amintit elevilor, în limba franceză, că acoperişul este roşu, iar frunzele sînt verzi, pentru a folosi culorile respective.

Desigur, în funcţie de cunoştinţele lor, se poate preciza cîte ferestre să aibă casa, sau cîţi pomi să fie în grădină etc.

Rezultatele lucrării au fost aşteptate cu nerăbdare de elevi şi am făcut analiza lor în clasă, motivînd nota acordată.

Consider că procedeele acestea pot fi aplicate, atît în predare şi fixare, cît şi în verificarea însuşirii limbilor străine, la clasele primare.

Prof. ADA MUSTĂCIOSU
Şcoala generală din Călimăneşti, judeţul Vîlcea

Un procedeu de predare a literelor

Iată cum am procedat eu la scrierea literei „a" mic de mînă. Am tras linioara de jos în sus pînă la linie, continuînd cu partea de sus a unui semioval (făcut cu elevii la semnele grafice) şi apoi am realizat întoarcerea pe linioară, în jos, pentru scrierea ovalului şi ataşarea bastonaşului (la care am precizat că se începe de pe linia de sus).

Grafic, ar fi patru faze. Faza a doua o consider mai importantă, căci ea fixează punctul unde elevii să ajungă cu scrierea ovalului, care în situaţia aceasta este mai îndepărtat de vîrful linioarei. În felul acesta am reuşit ca toţi elevii să scrie corect ovalul şi implicit litera „a" mic de mînă.

Acelaşi procedeu l-am întrebuinţat şi la scrierea literelor : „o", „d", „g". Tot la scriere, deşi nu este prevăzut în programă, am făcut o oră specială, după fiecare literă care a prezentat, în scriere, dificultate de legare cu litera următoare În ordinea învăţării lor, după abecedar, literele acestea sînt : „o", „v", „b". Cu „o", „v" şi „b" am făcut legătura cu literele învăţate, reuşind ca elevii să nu mai greşească forma lor.

Inv. ANCA HORIA
Şcoala generală Greoni, judeţul Caraş-Severin

Accentuarea caracterului formativ al lecţiei

Pe parcursul anului şcolar curent, am conceput şi organizat o serie de lecţii şi activităţi în afara clasei, la limba şi literatura română, clasa a IX-a, în viziune interdisciplinară, cu aplicaţie specială la dialectica raporturilor literatură-artă.

Pornind de la obiectivele generale ale studiului limbii şi literaturii române în liceu, ne-am propus să sporim contribuţia acestor discipline la educaţia patriotică şi estetică a adolescenţilor, prin formularea unor obiective instructiv-educative specifice, care ţin seama de profilul şi tipul şcolii, precum şi de nivelul şi disponibilităţile reale ale clasei de elevi şi ale fiecărui elev în parte.

Redau mai jos schiţa unui plan de lecţie : „Revedere", de M. Eminescu.

Pregătirea lecturii expresive a textului literar, folosindu-se arta declamaţiei (discul cu o lectură-model artistică) ; pentru interpretare, reproduceri de artă (Grigorescu, Luchian, Baba).

Indicarea aspectelor principale ale codrului, selectarea cuvintelor-cheie şi a versurilor caracteristice.

Definirea sentimentelor poetului, selectarea cuvintelor-cheie şi a versurilor semnificative.

Desprinderea semnificaţiei atribuite de poet curgerii necontenite a timpului şi influenţa acestui fenomen ireversibil asupra naturii şi a omului.

Surprinderea imaginilor prin care poetul valorifică poezia populară şi care subliniază caracterul de elegie filozofică al acestei creaţii lirice.

Aspectul muzical al poeziei, conturat prin utilizarea unor tonuri domoale sau cu asperităţi estompate (se audiază ori se interpretează la sfîrşitul orei, de către elevi cunoscuta melodie „Revedere") ; explicaţiile profesorului sînt aici indispensabile.

Descoperirea ritmului, măsurii, a rimei şi a legăturii dintre acestea şi priveliştea pădurii înfăţişate de autor.

Indicarea organului senzorial frecvent pus la contribuţie de diverse arte pentru a percepe natura şi a exprima anumite stări sufleteşti sau idei de ordin filozofic ; susţinerea constatării cu exemple.

Concluzia profesorului.

Teme pentru ora viitoare (la alegere).

Memorarea poeziei sau a altei poezii eminesciene asemănătoare ca tonalitate afectivă.

Alcătuiţi o compunere descriptivă cu titlul : „Tablou după poezia «Revedere», de M. Eminescu".

Comparaţi natura din „Revedere" cu natura din „Ce te legeni...".

Puteţi descoperi asemănările şi deosebirile specifice fiecărei arte în ceea ce priveşte exprimarea sentimentului naturii şi valorificarea creaţiei populare ?

Pornind de la poezia „Revedere", alcătuiţi un desen care să înfăţişeze profunzimea sentimentului dramatic al relaţiei om-natură, de care e stăpînit poetul.

Pregătiţi lectura dramatizată a poeziei şi găsiţi, folosindu-vă de înregistrări cunoscute, o altă ilustraţie muzicală adecvată.

Prof. VAL. C. NEŞTIAN
Liceul industrial nr. 5 din Iaşi

Limba latină în şcoală

Începînd din anul şcolar trecut, toate orele de la dispoziţia profesorului de română în clasa a VIII-a, cît şi orele de recapitulare finală, conform instrucţiunilor primite, sînt afectate studiului latinei, tocmai în clasa în care elevii simt mai mult nevoia intensificării eforturilor de pregătire temeinică la română pentru examenele de treapta I de liceu.

De aceea consider că ar fi mai bine să se studieze latina în clasa a VII-a, legătura interdisciplinară ar fi mai firească, întrucît la latină se studiază numai morfologia, iar la română clasa a VII-a e ultima clasă din cursul gimnazial în care se mai studiază morfologia.

Capitolul referitor la istoria limbii, prevăzut în programa de latină, dar existent în manualul de gramatică al clasei a VIII-a, s-ar putea studia la română în orele de gramatică la clasa a VIII-a, fără nici o dificultate, rămînînd pentru clasa a VII-a doar orele pentru studierea textelor, a vocabularului şi a morfologiei prevăzute la latină, evitînd astfel supraîncărcarea elevilor atît într-o clasă cît şi-n cealaltă.

Prof. CAROLINA TÂRJOIANU
Şcoala generală din Haţeg, judeţul Hunedoara

★

Cunoaşterea limbii latine are însemnătate majoră atît din punct de vedere instructiv, cît şi educativ. Nu este cazul să mai demonstrăm că latinitatea limbii noastre poate fi înţeleasă de tînăra generaţie prin studiul comparativ al formelor limbii latine cu cele existente în limba română şi în celelalte limbi romanice (franceza, italiana, spa-

Cercul „Mîini îndeminatice" al Gr de la cititorul n

niola, portugheza etc.). Deci şi cur terea unor limbi moderne, romanic circulaţie internaţională, care se diază în ciclul elementar, gimnazi liceal din ţara noastră, se poate re prin acest studiu de bază al limbi tine.

Un argument şi mai convingăto epoca contemporană este faptul ca termeni tehnici, specifici diferitelor cipline sînt de origine latină. Cu 20 de ore introduse la clasa a VI în cadrul orelor de limba română rezolvă corespunzător nici sarcinile instruiri, complete, nici cele pe pla ducativ, elevii nu vor fi influenţaţi tru a cunoaşte frumuseţea limbii terne, idee deseori subliniată de răsul Nicolae Ceausescu în înfăţ tele cuvîntări adresate generaţiei t întregului popor.

În calitate de cadru didactic de şi literatura română, cu o experienţ peste două decenii în învăţămînt sider că trebuie interpretată jud problema studiului limbii latine corespundă unui învăţămînt diversi legat de practică, cu eficienţă ma Dacă în toate liceele de orice prof va studia o oră pe săptămînă li latină, elevii noştri îşi vor com cunoştinţele din clasa a VIII-a, pr tindu-se corespunzător pentru viaţ

Prof. GEORGETA FICIUC-SCUT
Liceul de artă „Octav Băncilă" din

Poezia şi educaţia

Politica editorială a partid statului nostru reflectă impor se acordă literaturii ca factor de vare a vieţii spirituale a întregulu por, de formare a omului nou, de patriei, idealurilor socialismului s munismului. În mulţimea titlurilo apar anual, un număr impresiona reprezintă cărţile de poezie. Dat marii lor diversităţi de stil şi viz un public din ce în ce mai numer mai avizat vine în întîmpinarea Receptivitatea la poezie a tuturor neraţiilor este astăzi o realitate poate fi explicată prin pregătirea în tot ce constituie problematica tenţială a epocii, prin speranţa afla răspuns la întrebările fundam tale asupra existenţei, prin config rea idealurilor timpului prezent nişte viziuni noi, moderne.

Totodată nu poate fi eludată co tarea că un procent destul de mar tineri — şi nu numai de tineri — mîn opaci, refractari în faţa pr moderne. Este vorba de un fel de firmitate sufletească, rezultat al educaţii eronate şi lacunare de car sînt străini, în primul rînd, profe de literatură.

Adoptarea unui poet de către p este, fără îndoială, un act de cuc lentă în accelerarea căruia critic terară poate avea o importanţă d bită. Lirismul contemporan presu iniţiere.

Se pare însă că tocmai ideea în de iniţiere este cea care întîmpină capul locului, cea mai obstinată tenţă.

Specificul orînduirii noastre so în care se acordă o importanţă c nală formării complexe, multilat a personalităţii în spiritul unui nism revoluţionar, determină şi p ciparea publicului la mişcarea con porană a poeziei. Pentru calitate intensitatea acestei participări, însă

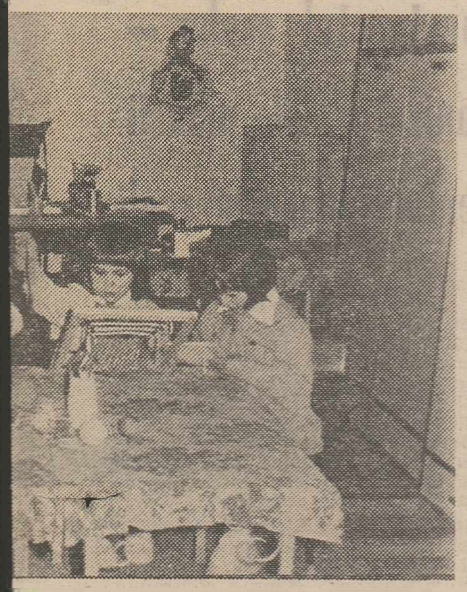

.S. „Sere" — Arad (Fotografie primită Siniteanu din Arad).

cuvînt greu de spus are procesul instructiv-educativ.

Prof. NICOLETA CIOBANU
Liceul industrial nr. 1 din Deva

Orientarea şcolară şi profesională

Rolul profesorului diriginte nu se poate încheia cu constatarea opţiunilor profesionale ale elevilor. Depistîndu-le, el trebuie să declanşeze complexa acţiune de conştientizare a elevilor asupra potenţialului lor intelectual-aptudinal, încercînd, în acelaşi timp, să le ofere o imagine cît mai realistă asupra dinamicii profesiilor, reţelei şcolare postgimnaziale, ca şi asupra puterii de absorbţie a forţei de muncă în diferite sectoare de activitate. Cu convingerea că în acest efort am neapărată nevoie de sprijinul şi consimţămîntul familiei, am organizat un lectorat cu părinţii pe tema: „Ce doresc să devină copilul meu ?", în care am clarificat problema raportului aptitudini-meserie, aspiraţii-necesar de forţă de muncă (pe diferite sectoare de activitate şi profesii). O întîlnire comună cu elevii şi părinţii mi-a prilejuit înfăţişarea reţelei şcolare din municipiul şi judeţul Braşov, reprezentarea diferitelor licee de specialitate [illegible] ca invitaţi) prezentîndu-le [illegible] şcoli, specificul meseriilor, modalităţile de integrare şcolară şi de profesionalizare, precum şi perspectivele absolvenţilor. Informaţiilor furnizate cu ocazia acestor întîlniri le-au urmat convingerea „pe viu", ca să spun aşa, prin vizite la diferite întreprinderi din Braşov, precum şi la diverse licee de specialitate. Elevii au cunoscut astfel specificul unor şcoli şi întreprinderi, al unor meserii, prin observarea directă a cerurilor de muncă, a atelierelor, cabinetelor şi laboratoarelor, prin dialogurile directe purtate cu liceeni şi muncitori. Tot cu sprijinul unor licee de specialitate am aplicat elevilor teste psihologice şi psihotehnice, sondîndu-le prezenţa, abilitatea motorie, gîndirea tehnică etc., ajutîndu-i astfel să se cunoască mai bine.

Firesc, după acest ansamblu de acţiuni am căutat să evaluez rezultatele în planul orientării şcolar-profesionale. Chestionarul adresat în acest scop a evidenţiat concluzia că peste 90 la sută din elevi au reuşit să-şi restructureze opţiunea, stabilind o corelaţie optimă între specificul meseriei alese şi aptitudinile reale. Îmbucurător a fost apoi faptul că, debarasîndu-se de prejudecăţi, majoritatea elevilor manifestă dorinţa expresă de a-şi însuşi profesii cu caracter productiv, în special în cadrul marilor uzine braşovene — întreprinderile de autocamioane şi de tractoare fiind pe primul loc. Optînd pentru meseriile de sudor, lăcătuş, forjor, turnător etc., deficitare în judeţul nostru, mulţi elevi continuă o tradiţie profesională existentă deja în cadrul familiei.

Ce aş vrea să subliniez în final ? Că orientarea şcolară şi profesională trebuie să fie un proces de durată, continuu, desfăşurat nu numai în şcoală, prin informaţii furnizate elevului, ci şi în afara ei, prin contactul nemijlocit al elevului cu lumea spre care dorim să-i îndreptăm atenţia.

Prof. VIORICA POPESCU
Şcoala generală nr. 23 din Braşov

Folclorul în atenţia cercului pedagogic

În trimestrul II, în cadrul cercului pedagogic, învăţătorii din Roşiorii de Vede, care predau la clasa a II-a, au asistat la Şcoala generală din comuna Socetu, din judeţul Teleorman, la desfăşurarea lecţiei de educaţie fizică privind învăţarea dansului popular „Ariciul" şi au audiat referatul „Valorificarea folclorului local în educarea patriotică a elevilor", susţinut de înv. Octavian Motescu.

La lecţie, s-au purtat discuţii cu elevii despre portul nostru popular, despre frumuseţea covoarelor, hărnicia femeilor. Elevii au cîntat cîntece despre muncă şi au executat dansurile învăţate, cu cîntece şi cu strigături.

Au învăţat apoi dansul nou „Ariciul", urmărind şi imagini filmate reprezentînd echipa de dansuri a şcolii care a fost prezentă la concursul „Cîntarea României".

Referatul prezentat a întregit lecţia cu exemple din activitatea cercului „micii folclorişti" din comuna Dobroieşti. De asemenea, s-au făcut comparaţii între folclorul vechi reprezentat prin balade, doine, cîntece, ghicitori, proverbe, bocete, strigături, dansuri care oglindeau viaţa grea din trecut şi folclorul nou, al vieţii fericite din patria noastră.

Inv. PETRA VERGELEA
responsabila cercului, Şcoala generală nr. 5 din Roşiorii de Vede, judeţul Teleorman

Noi valenţe ale schimbului de experienţă

Avînd în vedere perfecţionarea conţinutului învăţămîntului în lumina noilor scopuri şi obiective instructiv-educative, constatăm că sîntem permanent martorii unor preocupări intense de modernizare a întregii activităţi şcolare şi extraşcolare.

În contextul acestor preocupări, la propunerea unor cadre didactice din judeţul Vrancea, forma tradiţională de desfăşurare a cercurilor pedagogice a fost înlocuită cu schimbul de experienţă dintre şcolile de pe raza cîtorva localităţi învecinate. Prin rotaţie, fiecare colectiv de cadre didactice are utilul prilej de a fi oaspete şi apoi gazdă a colegilor din alte şcoli.

Pentru orientarea discuţiilor, inspectoratul şcolar trimite din timp şcolii gazdă o tematică generală care va fi aplicată creator, potrivit posibilităţilor unităţii şcolare respective, fiind concepută ca un plan de dezbatere. În urma definitivării lui de către gazde şi oaspeţi, de comun acord, se trece la efectuarea schimbului de experienţă propriu-zis, care urmăreşte probleme ca: metodologia elaborării planului de muncă şi modalităţile de realizare a acestuia, îndeplinirea de către consiliul de conducere al şcolii a răspunderilor ce-i revin în organizarea şi controlul procesului instructiv-educativ, consiliul profesoral — cadru de generalizare a experienţei pedagogice; calitatea procesului de învăţămînt; şcolarizarea şi frecvenţa elevilor, educaţia politico-ideologică a elevilor şi a cadrelor didactice, participarea elevilor şi a cadrelor didactice la Festivalul „Cîntarea României", organizarea şi desfăşurarea activităţilor de educaţie fizică, organizarea şi desfăşurarea instruirii practice a elevilor, activităţile din internate, colaborarea conducerii şcolii cu organizaţiile de tineret, conlucrarea şcolii cu familia, activitatea metodico-ştiinţifică a cadrelor didactice, asigurarea şi utilizarea bazei materiale a şcolii, completarea şi păstrarea documentelor şcolare, activitatea de îndrumare şi control ş.a.

Întreaga activitate se desfăşoară fără perturbarea orarului obişnuit al şcolii, prin testări şi asistenţe, atît la ore de curs, cît şi la meditaţii, consultaţii, informări politice, ore de dirigenţie, şedinţe de cerc, activităţi pioniereşti, sportive etc.

Urmărindu-se cu precădere transformarea cantităţii într-o nouă calitate în activitatea didactică, un loc central în dezbateri şi experimente îl ocupă finalizarea formativă a cunoştinţelor, abordarea creatoare a metodelor de învăţămînt, evaluarea performanţelor profesionale ale cadrelor didactice, a progresului şcolar.

Avem convingerea că noua formă de organizare şi desfăşurare a cercurilor pedagogice, care a început să fie practicată în judeţul nostru, adecvată unui conţinut complex, poate contribui la concretizarea valoroasă a conceptului de calitate în învăţămînt.

Prof. CORNELIU GOLDU
Şcoala generală din comuna Vidra, judeţul Vrancea

Colaborarea şcolii cu familia

Şcoala generală nr. 9 din Arad a cîştigat o experienţă pozitivă în colaborare cu familia. O parte din familiile elevilor şcolii noastre sînt stabilite de curînd în această parte a municipiului. Acest fapt a pus în faţa cadrelor didactice sarcini complexe şi deosebite de-a lungul anilor, pe care le-au rezolvat cu succes, reuşind să închege o unitate de interese între şcoală şi familie. După o susţinută activitate pedagogică, părinţii au început, cu ani în urmă, să caute şcoala, să se intereseze de situaţia copiilor lor, nu numai la adunările trimestriale, dar şi la orele de consultaţii

Se ştie că mai sînt încă părinţi care aşteaptă de la şcoală totul, motivînd că ei n-au timp să se ocupe de elevi. Cu aceşti părinţi şcoala a organizat activităţi „deschise", la care alături de elevi au participat şi ei, pentru a vedea pe „viu" participarea copiilor în procesul instructiv-educativ, sau cu ocazia unor serbări şcolare, concursuri etc. De asemenea, părinţii au luat parte la excursiile şi vizitele în diferite întreprinderi sau locuri istorice. Dar nu numai părinţii au fost alături de şcoală, ci şi şcoala a fost prezentă la locul de muncă al părinţilor, prin programe artistice sau organizînd adunări pioniereşti.

Avînd în vedere că localul şcolii a fost dat în folosinţă nu de mult timp, părinţii au contribuit în mod deosebit la îmbogăţirea bazei materiale, la dotarea atelierelor, a cabinetelor, a laboratoarelor.

Şcoala noastră a colaborat cu familia şi în ceea ce priveşte orientarea şcolară şi profesională a absolvenţilor clasei a VIII-a.

Prof. IULIAN NEGRILĂ
Şcoala generală nr. 9 din Arad

Grădina botanică din Jibou

Existenţa în oraşul Jibou, din judeţul Sălaj, a unui vechi parc dendrologic — menţionat în unele documente încă în anul 1785 — în care s-au păstrat 88 de specii indigene şi exotice, ne-a determinat ca, împreună cu elevii şcolii din localitate, să luăm în grija noastră parcul, atît pentru a proteja speciile existente, cît şi pentru a-l dezvolta şi transforma într-o bază didactică.

Am început cu studierea florei, a vegetaţiei şi a condiţiilor pedoclimatice din parc. Am organizat terenul experimental şi amenajările peisagistice. Apoi, am realizat plantări succesive de noi specii de plante şi am construit o seră didactică. În 1968, a luat fiinţă, pe lîngă liceul de cultură generală din Jibou, grădina botanică, care, în anul 1971, a devenit a oraşului nostru.

Grădina botanică numără în prezent peste 1 000 de specii indigene şi exotice şi este organizată într-o concepţie proprie. În grădină există sectoarele: ornamental, ecologic, genetic, geografic, sistematic, economic — de producţie —, pepiniere şi cîmpuri de experienţă, precum şi sectorul destinat arboretului şi speciilor reprezentative ale florei R. S. România. În planul grădinii sînt cuprinse şi secţia pentru amenajarea ierbarului, precum şi muzeul de ştiinţe biologice. Serele au o suprafaţă de 2 000 de mp. Pe 1 000 mp, în 8 corpuri de sere, sînt colecţii de plante (palmieri, bananieri, plante acvatice, între care şi Victoria regia, orhidee), o seră înmulţitor şi un latorator de biologie. Alţi 1 000 de mp de sere sînt destinaţi desfăşurării practicii productive a elevilor. Aici, se cultivă aproximativ 15 000 de garoafe, cyclame, frezii etc.

Grădina botanică din Jibou a furnizat, în special, şcolilor din judeţul Sălaj importante cantităţi de seminţe şi diferite plante, folosite ca material didactic sau experimental pentru terenurile agricole şcolare.

La lecţiile de biologie desfăşurate în grădina botanică, ca şi la activităţile practice, elevii din liceele şi şcolile generale din localitate învaţă să observe, să cerceteze, să respecte şi să protejeze natura.

Prof. VASILE FATI
conducătorul Grădinii botanice din Jibou

„Matematica şi producţia"

Inspectoratul şcolar al judeţului Hunedoara, Casa corpului didactic şi filialele din Deva şi Petroşani ale Societăţii de ştiinţe matematice au organizat, sub îndrumarea Comitetului judeţean Hunedoara al P.C.R., la Petroşani, în zilele de 5 şi 6 aprilie a.c., Consfătuirea interjudeţeană intitulată „Matematica şi producţia". La această importantă manifestare ştiinţifică, desfăşurată în cadrul „Săptămînii ştiinţei şi tehnicii româneşti", au participat cadre didactice din învăţămîntul superior, liceal şi gimnazial, inspectori şcolari pentru matematică ai inspectoratului şcolar judeţean, specialişti cu experienţă în producţie şi în munca de cercetare.

În deschiderea lucrărilor consfătuirii, prof. **Cornel Stoica**, inspector şcolar general al judeţului Hunedoara, a precizat scopul acesteia — profund lucrativ, consfătuirea însemnînd un nou pas în integrarea învăţămîntului cu cercetarea, producţia şi practica social-politică. În plenul consfătuirii — la sala mică a Casei de cultură din Petroşani — au fost prezentate două interesante comunicări, privind „Modele matematice de solide deformabile" şi „Aplicarea matematicilor în dirijarea proceselor de prelucrare prin tehnologii neconvenţionale". În prima comunicare, axîndu-se pe modele matematice din mecanică, prof. dr. Kecs Wilhelm, de la Institutul de mine Petroşani, a evidenţiat importanţa mecanicii solidului deformabil în introducerea progresului tehnic şi realizarea unor construcţii cu grad mare de funcţionalitate şi eficiente din punct de vedere economic.

Cea de a doua comunicare, aparţinînd ing. conf. dr. Ilie Isarie, de la Institutul de învăţămînt superior Sibiu (Facultatea de mecanică) a evidenţiat, cu exemple din istoria tehnicii, simbioza între matematică şi tehnologie, insistînd asupra rolului matematicii în tehnologiile neconvenţionale de prelucrare a materialelor.

Caracterul de lucru al consfătuirii s-a accentuat prin desfăşurarea lucrărilor pe secţiuni, găzduite de Liceul industrial Petroşani. Materialele prezentate în cele trei secţiuni ale consfătuirii au relevat, sintetizat sau propus diverse aplicaţii ale matematicii în industria minieră (prof. Ioan Nănuţ — Grupul şcolar minier Motru-Gorj), în lucrările de construcţii (prof. Dorin Sonoc — Liceul industrial nr. 4 Deva), în controlul statistic al calităţii produselor în industria chimică (un colectiv de cadre didactice de la Liceul industrial nr. 2 din Lupeni) etc.

Pe linia apropierii matematicii — ca obiect de studiu în şcoală — de problemele practicii, ale producţiei, unele comunicări au conţinut recomandări didactico-metodice concrete. Menţionăm, pentru aceste preocupări, comunicările: „Utilizarea cunoştinţelor de matematică din programele pentru liceu la disciplinele de specialitate tehnică" (Catedrele de matematică şi discipline tehnice de la Liceul industrial Petroşani), „Aplicaţii ale teoriei grafurilor în minerit şi modul lor de prezentare în cercurile de elevi" (prof. Matei Pupăză, Liceul industrial Petrila) şi „Folosirea minicalculatorului la cercul de elevi în sprijinul unor aplicaţii practice" (prof. Ştefan Stănescu, Liceul agroindustrial Ilia).

Consfătuirea de la Petroşani a dobîndit şi un pronunţat caracter de schimb de experienţă, prin vizitarea cîtorva unităţi şcolare, reprezentative pentru tematica abordată, din judeţul Hunedoara: şcoala-gazdă, respectiv Liceul industrial din cadrul Grupului şcolar minier Petroşani (director ing. Ioan Cruceru), remarcabil printr-o bună calitate a procesului instructiv-educativ, ca şi prin performanţele obţinute pe linia autodotării, asigurîndu-şi cu forţe proprii un impresionant număr de machete funcţionale, ale unor maşini-unelte, aparate şi instalaţii specifice, dintre cele mai interesante; Liceul agroindustrial Haţeg şi Liceul industrial nr. 1 Deva.

Prof. IOAN MITRACHE
inspector general în Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului
DRAGOMIR MAGDIN

Itinerar didactic

Județul Sălaj a fost ținta și locul de desfășurare ale ultimei acțiuni, organizate la acest început de primăvară, de Comitetul Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură, împreună cu Consiliul județean al sindicatelor. Este vorba de Consfătuirea cu activul sindical din județ, desfășurată între 1—2 aprilie, în orașul Zalău, avînd ca temă „Preocuparea organelor și organizațiilor sindicale din învățămînt pentru îmbunătățirea stilului și metodelor de muncă, în vederea sporirii contribuției lor la îndeplinirea sarcinilor ce revin școlii în etapa actuală".

Consfătuirea a fost precedată de acțiunea de control și îndrumare, efectuată între 6—20 februarie a.c. de către un colectiv de membri ai Biroului executiv și activiști ai celor două organisme sindicale — central și județean — cu sprijinul consiliului de conducere al Inspectoratului școlar județean. Astfel a fost urmărită activitatea a 6 comitete sindicale (din cele 9 existente în județ) și a 22 grupe sindicale din totalul de 146. De asemenea, s-au purtat discuții cu reprezentanți ai organelor județene de partid, de stat și sindicale.

Lucrările consfătuirii au debutat cu un cuvînt de bună primire în județ, rostit de prof. **Maria Pitică**, secretar al Comitetului județean al Partidului Comunist Român. După audierea celor două expuneri — ale inspectorilor generali în Ministerul Educației și Învățămîntului, prof. dr. Ion Borca, despre „Circulația informației în școală" și a prof. Ioan Badiu pe marginea unor probleme de legislație școlară — cei prezenți au fost invitați în unități școlare din orașul Zalău, pentru a asista la activitățile practice și a participa la dezbaterile determinate de o amplă tematică a vieții de organizație. S-au vizitat, astfel, Grădinița cu orar prelungit nr. 1, Școala generală „Simion Bărnuțiu", Liceul de matematică-fizică, Școala generală nr. 1.

Au suscitat un viu interes și pertinente discuții concluziile Biroului Executiv al Comitetului U.S.I.S.C. pe marginea rezultatelor investigațiilor brigăzii care a apreciat stilul și metodele de muncă utilizate de organele și organizațiile sindicale din învățămîntul sălăjean. În încheierea lucrărilor a luat cuvîntul președinta U.S.I.S.C., prof. **Silvia Ilie**, care a subliniat că sarcinile care revin școlii, din documentele de partid, din cuvîntările și îndrumările tovarășului Nicolae Ceaușescu, sînt și sarcinile sindicatului pe ramură, aceasta însemnînd sporirea eforturilor organizațiilor sindicale din școli pentru înlăturarea formalismului din activitatea pe care o desfășoară, stimularea preocupărilor individuale pentru perfecționare profesională, a activității de creație științifică, îmbunătățirea stilului de muncă a grupelor sindicale, a activiștilor sindicali. De asemenea, a făcut aprecieri pozitive cu privire la aportul sindicatelor din învățămîntul acestui județ la dezvoltarea calității în procesul instructiv-educativ.

Am asistat la adunarea grupei sindicale a **Grădiniței nr. 1 din Zalău.** Discuțiile — sincere, cu referiri concrete la viața grădiniței — au relevat atenta preocupare a conducerii colective a unității (directoare Ioana Petrușan, organizatorul grupei sindicale — Ludovica Pavel) atît pentru problemele sociale ale colectivului, cît și pentru complexa muncă de instruire și educație. Fiecare își cunoaște datoria, cadrele tinere sînt primite cu afecțiune, dar și cu severitatea pe care o incumbă experiența. Personalul administrativ, cu o bună calificare, se simte la fel de responsabil ca și colegele educatoare, pentru realizarea condițiilor optime în formarea și dezvoltarea armonioasă a viitorilor elevi.

Acțiunea practică, organizată la **Liceul de matematică-fizică din Zalău**, s-a concretizat printr-o ședință a consiliului de conducere a liceului (director — prof. Gheorghe Rusu, organizator al grupei sindicale, prof. Maria Penea), invitați fiind directori ai liceelor și președinți ai organizațiilor sindicale din licee ale județului. Tema adunării — analiza modului de organizare și desfășurare a instruirii practice a elevilor — a oferit participanților un bogat material informativ, sugestiile fiind îmbogățite prin vizitarea celor 8 ateliere școlare (4 fiind ale Întreprinderii de transporturi auto din localitate, care asigură baza materială a atelierelor și asistența tehnică dată elevilor) pentru meseriile de lăcătușărie, electrotehnică, țesătorie, croitorie, cu un plan de producție, în 1978, de 310 000 lei (în primul trimestru a fost îndeplinit în procent de 123,88%).

Succesele școlii sălăjene, rezultate ale contribuției tuturor factorilor care răspund de formarea tineretului școlar în spiritul indicațiilor și hotărîrilor documentelor de partid, ne-au îndemnat la un drum al cunoașterii, un drum cu trei popasuri în Țara Silvaniei : Românași, Buciumi, Sînmihaiul Almașului.

Pentru prima impresie, numelor frumoase ale comunelor în care ne-am oprit li s-au alăturat vîrstele înaintate ale școlilor pe care le-am vizitat. Între 100 și 150 sînt anii pe care-i atestă documentele în care sînt înscrise începuturile învățămîntului instituționalizat în limba română, din aceste localități ale județului Sălaj. Construcțiile sînt noi, procesul instructiv-educativ se desfășoară conform cerințelor învățămîntului românesc actual, dar tradiția „de a face carte" se simte atît în ținuta dascălilor, cît și în respectul oamenilor locului pentru aceste însemnate instituții de cultură și educație.

Poate așa se explică și faptul că marea majoritate a cadrelor didactice titulare, sau în curs de titularizare, este compusă din localnici și din cei ce s-au statornicit în localitățile respective (chiar dacă s-au născut la București !).

Pentru că nu intenționam o micromonografie a fiecărei școli prin care am trecut, l-am întrebat pe directorul **Școlii generale din Românași** — 125 ani — (gimnaziu și treapta I de liceu), profesorul de istorie Gavril Cosma, ce consideră a fi deosebit în unitatea școlară pe care o conduce.

— Eu cred că totul e obișnuit ! Învățătorii și profesorii aparțin familiilor de oameni care au drept țel ridicarea școlii și a comunei ; 22 din cele 47 de cadre didactice au definitivatul, 7 au obținut gradul II, 2 sînt înscrise la gradul I. Eforturile noastre urmăresc orientarea învățămîntului spre activitatea de performanță. De douăzeci de ani în comună nu există neșcolarizați. În consiliile profesorale și comisiile metodice, personalul didactic este antrenat pentru a se adapta stilului de muncă actual, prin care își fac din elevi serioși colaboratori, bine pregătiți profesional, în activitatea comună de învățare și formare pentru muncă, pentru societate. Cred că prestigiul școlii, al oamenilor care o slujesc se cîștigă și prin participarea directă a cadrelor didactice la viața cultural-artistică a satului.

Este bine — m-am gîndit, după ce am văzut și clasele, cabinetele și laboratoarele școlii, adecvat înzestrate și curat întreținute — cînd obișnuitul înseamnă canalizarea întregii activități instructiv-educative spre o calitate superioară, cînd vizitarea unei școli rurale — ca cea din Românași — se soldează cu un sentiment de satisfacție intelectuală.

Următorul popas — **Școala generală din Buciumi** (gimnaziu și treapta I de liceu), 150 ani. Auzisem despre localul nou, conceput după un proiect modern și m-am convins — la fața locului — că elevii au bucuria de a învăța în clase spațioase, luminate din două părți. Deși se află în stadiu de finisare (în această vacanță de primăvară se va încheia încă o parte din aceste lucrări), munca didactică se desfășoară normal, dînd locul cuvenit inițiativei, creației. În atelierul de arte plastice elevii învață desenul artistic, în spațiul larg, și buna dispoziție pe care le oferă băncile-căluț, prevăzute cu planșete. Proiectul îi aparține profesorului Ioan Longodor (este în primul său an de activitate didactică). O altă performanță : această școală posedă cel mai bun colectiv de învățători din județ.

Dar „mîndria școlii" — cum m-a lăsat să înțeleg directorul ei, profesorul Dănilă Pop — este Societatea științifică și culturală, a elevilor, „Orizont", constituită la 10 martie a.c.. Este o ingenioasă modalitate de integrare a cercetării științifice în învățămînt, stimulînd creativitatea, formînd spiritul științific de investigare și dimensionare a realității. Societatea (organigrama este în întregime completată de elevi) are 5 secții și noutatea constă în faptul că fiecare membru poate participa simultan sau consecutiv, în funcție de tema pe care dorește să o dezvolte, la adunările și sesiunile secțiilor și profilelor acestora.

Tot la Buciumi ne-au impresionat, la fel de plăcut, și minirăzboaiele de țesut din sala grupei mari a grădiniței. Războaie autentice, adaptate vîrstei de 5—6 ani, efectuate în atelierul de tîmplărie al școlii, la care preșcolarii deprind arta veche a țesutului, învățînd, în același timp, să prețuiască zestrea etnografică a ținutului.

Înainte de a ne lua rămas bun, am aflat că această școală posedă cel mai bun colectiv de învățători din județ.

Punctul final al itinerarului a fost **Școala generală de opt ani din Sînmihaiul Almașului** (în 1975 și-a sărbătorit centenarul). Așezată pe deal, clădirea domină comuna și prin masivitatea construcției (din 1967). Ziua de curs se încheiase. Clasele, cabinetele, laboratoarele străluceau de curățenie, realizată prin autogospodărire. Atelierul de pirogravură condus de prof. Dumitru Tăușan, înzestrase fiecare sală cu materiale didactice necesare, funcționale, oferind un exemplu de îmbinare a frumosului cu utilul.

Pe culoarul de la intrare un panou mi-a atras atenția, intitulat „Cunoaște-ți meseria". În acest număr afișat este prezentată profesia de **lăcătuș-montator**, accentuîndu-se, prin subtitluri, cerințele și avantajele, obiectul muncii, locul de muncă, contraindicațiile, în timpul lucrului, pregătirea necesară pentru această calificare. Ilustrațiile — sugestive — oglindesc ateliere ale întreprinderilor din județ. În următorul număr este anunțată profesia de chimist. Am înregistrat imaginea ca pe un alt exemplu, oferit de această unitate de învățămînt pentru activitatea de orientare școlară și profesională. Prof. Nicodim Sîntămărean, directorul școlii, nu m-a lăsat să plec înainte de a vedea Muzeul școlar. Nu numai pentru că specialitatea sa ar fi istoria : dorea să-mi arate cum se concretizează dragostea elevilor săi pentru ținutul natal, pentru trecutul său glorios, pentru poporul căruia îi aparține.

VALERIA BACIU

Factor activ în munca de perfecționare

Colectivul **Casei corpului didactic din Zalău**, în unitate de gîndire și acțiune cu inspectoratul școlar, cu comisia județeană a sindicatelor din învățămînt, și-a propus, trimestru de trimestru, îndeplinirea unor însemnate sarcini pe linia informării, documentării și perfecționării cadrelor didactice din județ. Izvorîte din necesitatea de a îndeplini în totalitate sarcinile de învățămînt rezultate din documentele de partid, planurile și programele trimestriale ale Casei corpului didactic, alimentate continuu de noutatea constatărilor și aprecierilor inspecțiilor școlare, alătură rețelei instituționalizate de perfecționare (reciclare, examene de grad, cursuri de vară etc.) acțiuni — pe care noi le numim descentralizate — necesare și obligatorii la nivelul unităților școlare, vizînd, în principal, autoperfecționarea cadrelor didactice, creșterea competenței profesionale prin pregătirea pedagogică și de specialitate.

În pas cu transformările ce au loc în economia județului, cu cerințele unui învățămînt calitativ superior — care asigură necesarul de forță de muncă locală și o parte din forța de muncă a țării — activitatea noastră se desfășoară în mod diferențiat, acordînd prioritate acțiunilor de perfecționare a stilului de muncă a cadrelor didactice și directorilor din școlile rurale. Aceasta se efectuează printr-o bună și operativă informare și orientare, prin organizarea unor schimburi de experiență pe întreg teritoriul județului și a unor dezbateri referitoare la conducerea științifică a învățămîntului (amintim simpozionul județean, cu această temă, care reunește comunicări realizate pe baza experienței dobîndite în știința conducerii).

De asemenea, ne străduim să cultivăm preocuparea pentru activitatea științifică de cercetare, cu deosebită eficiență în procesul instructiv-educativ, în stimularea inteligenței creatoare a inventivității. Am reușit, în multe cazuri, să facem trecerea calitativă de la simplul referat, la comunicare științifică, să alimentăm dispoziția pentru integrarea în munca la clasă a rezultatelor cercetării pedagogice pe plan național și mondial, să determinăm noi orientări în activitatea de perfecționare. În antrenarea interesului spre stilul de muncă științific, de un real sprijin ne este simpozionul național „Integrarea învățămîntului cu cercetarea, producția și practica social-politică". În județul Sălaj, 2 114 cadre didactice sînt angajate în dezvoltarea a 869 de teme, bazate pe aspecte ale procesului de legare strînsă a școlii cu viața, cu sfera producției materiale.

Încercăm și reușim, în bună măsură, să rezolvăm sarcinile perfecționării cadrelor didactice cu forțe locale, îndeosebi în învățămîntul preșcolar și la ciclul primar, beneficiind de calitățile profesionale recunoscute ale profesorilor Liceului pedagogic din Zalău, elaborînd, în mod permanent, bibliografii tematice, sinteze documentare, aducînd în atenție noutățile editoriale, îndrumînd munca bibliotecarilor școlari. Înregistrînd anual aproximativ 130 de acțiuni metodico-științifice mai importante, dispunînd de un fond activ de carte și periodice de aproape 20 000 volume (constituit în ultimii cinci ani), avînd aproape 50 la sută din cititori din rîndul cadrelor didactice ale județului, Casa corpului didactic din Zalău poate fi considerată un factor activ în munca permanentă de perfecționare a personalului din învățămîntul sălăjean.

Prof. RUDOLF MÜLLER
directorul Casei corpului didactic din Zalău

Inspectoratul școlar — organizator al muncii de perfecționare în școli

În această etapă de așezare a învățămîntului românesc pe baze noi, pe principii științifice, moderne, pentru a răspunde principalului său obiectiv — formarea multilaterală a elevilor în vederea încadrării lor la locul de muncă potrivit, în colectivul social care să le permită o afirmare plenară, creatoare — planurile anuale de muncă ale inspectoratului școlar cuprind, pe lîngă problemele generale ale învățămîntului, și elemente de perfecționare a conținutului acestuia.

Dezvoltarea școlii sălăjene, încadrată în ansamblul dezvoltării social-economice a județului — relativ tînăr — ne impune o activitate sistematică, riguros controlată și îndrumată, pentru a se putea armoniza munca din toate sectoarele, din toate instituțiile noastre de învățămînt. Cele 238 de grădinițe (207 la sate), 307 școli generale (282 în mediul rural), 14 licee (3 în comune), alături de celelalte unități școlare, de casele pionierilor totalizează o cifră impresionantă de preșcolari și elevi — români, maghiari, slovaci și alte naționalități — aproape 70 000, procentul de promovabilitate în primul trimestru pentru școlile generale fiind de 93,56%, iar pentru licee de 82,1%. În cel de al doilea trimestru situația școlară a elevilor noștri este simțitor îmbunătățită. Rezultatele la învățătură, pe care noi le apreciem ca bune, se datorează, pe de o parte, orientării noi date învățămîntului de către conducerea superioară de partid, pe de altă parte, dezvoltării bazei materiale a învățămîntului din județ, muncii continue de pregătire politico-ideologică și profesională a cadrelor didactice.

Conducerea colectivă a inspectoratului școlar, sub directa îndrumare a organului județean de partid, precum și conducerile colective ale tuturor unităților școlare din județul nostru urmăresc în permanență îmbunătățirea sistemului de muncă.

În acest scop, se abordează trimestrial tematici pe care le ridică procesul instructiv-educativ în ansamblu și în special rolul directorului în organizarea și desfășurarea muncii în școală. De exemplu : „Aportul școlii la educarea patriotică și revoluționară a elevilor în spiritul Programului P.C.R." ; „Rolul directorului în orientarea învățămîntului spre realizarea caracterului aplicativ al acestuia".

Este de remarcat faptul că aceste activități au avut caracterul schimburilor de experiență, organizîndu-se de fiecare dată în alte unități școlare, care au fost modele pentru tematica abordată. Întotdeauna, directorii gazdă au prezentat problemele școlii, după care au urmat referate și dezbateri. S-au vizitat în comun unități școlare (săli de clasă, ateliere, laboratoare), s-a asistat la lecții, la activități de cercuri.

O altă preocupare a conducerii inspectoratului școlar este *cercetarea științifică desfășurată de cadrele didactice* din județ. S-au trimis din timp în școli bibliografia, recomandările, s-au luat măsuri pentru stabilirea la nivelul școlii a temelor, pentru dezbaterea lor unitară la nivel de comună, cu participarea inspectorilor școlari de sector, care cunosc foarte bine întreaga activitate.

Menționăm cîteva dintre temele de cercetare pentru acest an școlar, pentru profesorii de științe sociale „Atestări documentare ale civilizației materiale și spirituale pe teritoriul comunei" (al județului Sălaj); „Sălăjenii în marile răscoale țărănești"; „Aspecte concrete ale integrării tineretului sălăjean în producție"; „Raportul dintre manual-predare-studiu, individual în procesul studierii disciplinelor de științe sociale. Structura și specificul lecției de științe sociale"; „Educația materialist-științifică a elevilor"; „Integrarea organică a documentelor de partid în predarea științelor sociale".

Pentru a putea răspunde exigențelor și cerințelor, dinamismului învățămîntului pe diferite trepte și obiecte, inspectoratul școlar a organizat *diverse acțiuni științifice, pedagogice și metodologice, politico-ideologice*. Amintim în acest sens : cercuri pedagogice, consfătuiri tematice, mese rotunde, schimburi de experiență, sesiuni de referate și comunicări ale filialelor societăților de științe.

Dintre multiplele activități concrete, menționăm : „375 de ani de la bătălia de la Guruslău", „100 de ani de la cucerirea independenței de stat a României", „70 de ani de la marea răscoală din 1907", „Stimularea interesului elevilor pentru însușirea cunoștințelor de matematică prin rezolvarea problemelor din «Gazeta matematică» și pregătirea concursurilor școlare". „Căi și modalități de sporire a calității predării științelor sociale. Aspecte concrete ale integrării în lecții a elementelor de istorie sălăjeană, social-politice locale".

Periodic, inspectoratul școlar trimite în școli, pentru directori și profesori, note de lucru cu probleme curente și de perspectivă, privind perfecționarea continuă a cadrelor didactice, implicit, a procesului instructiv-educativ.

Prof. EMIL TRIF
inspector școlar general al județului Sălaj

Progresul școlar continuu

Succesul la învățătură și în întreaga activitate instructiv-educativă, trecerea neîntreruptă de la un nivel calitativ la altul reprezintă aspectul cel mai important al activității elevului. Însemnătatea succesului la învățătură este cu adevărat fundamentală pentru elev, nu numai în viața școlară, ci și în afirmarea și realizarea sa ca personalitate.

Pentru aceasta însă, învățarea trebuie să fie abordată și de către elevi cu responsabilitate, cu conștiința posibilităților și îndatoririlor lor, manifestînd neîntrerupt năzuința depășirii de sine, a folosirii cît mai depline, în cunoștință de cauză a posibilităților de care dispun. Aceasta presupune ca, treptat, de-a lungul întregii activități și experiențe școlare ale elevului să i se conștientizeze acestuia tot mai clar și mai profund, sub influirea educativă continuă a pedagogilor, faptul că **succesul nu este un nivel de performanță limită, ci un proces în continuă devenire și îmbogățire,** în care se raportează neîntrerupt și concomitent rezultatele dobîndite, atît la obiectivele de atins, cît și la posibilitățile proprii, într-un moment sau altul al dezvoltării sale. În acest fel, atitudinea elevului față de succesul școlar se conturează ca exigență față de sine, ca domeniu de manifestare a inițiativei, increderii, responsabilității și perseverenței spre o tot mai temeinică realizare a sarcinilor de învățare. Arta educatorului constă — din acest punct de vedere — tocmai **în aptitudinea de a mobiliza și angaja toate resursele disponibile ale elevului și de a le valorifica optim spre a obține dezvoltarea sa maximală și continuă.**

În vederea înfăptuirii acestui deziderat educativ, se impune, credem, a se reflecta asupra unor probleme cum ar fi :

— Priceperea cadrelor didactice **de a elabora, concretiza și realiza prin cooperare activă cu elevii obiective precise și diferențiate ale învățării,** obiective care să fie exprimate în indicatori, capacități, nivele de performanță și comportamente școlare care să asigure evoluția continuă, din bine spre mai bine, într-o dinamică alertă și susținută a efectelor calitative tot mai ample și mai adînci ale activității școlare.

— Sporirea experienței și perfecționarea aptitudinii cadrelor didactice de a operaționaliza obiectivele instrucției școlare la diferite nivele și în diferite etape ale desfășurării ei este necesar să se îmbine cu aceea de a conștientiza elevilor cîmpul dezvoltării lor viitoare, de a le forma abilități în ceea ce privește proiectarea propriilor scopuri și sarcini, astfel încît să-i mobilizeze în realizarea lor la un nivel calitativ corespunzător posibilităților de care dispun. Numai în acest fel se poate obține o reală și continuă activitate a elevilor în procesul de învățămînt, fapt ce solicită perfecționarea artei educatorilor de a adecva neîntrerupt resursele umane antrenate în procesul învățării la situațiile educaționale concrete, de a dirija eficient eforturile elevilor spre obiective precise, de a le dezvolta o viziune prospectivă, în primul rînd în procesul învățării și cu privire la scopurile ei.

— Raportarea neîntreruptă a muncii de învățare **la activitatea productivă, în domeniul vieții sociale, al activității extrașcolare,** astfel încît conținutul procesului și activității de învățămînt să devină efectiv fundament al vieții și activității elevului, să-i deschidă mereu perspective tot mai largi de integrare și participare activă, conștientă și creatoare la dezvoltarea multilaterală a propriei personalități, la munca, viața și creația colectivității, a întregului popor. În această indisolubilă legătură cu viața a tot ceea ce se petrece în activitatea elevului ca elev, **rezidă forța procesului educativ motivațional,** de cultivare a unor însușiri pozitive de personalitate, de educare a aptitudinilor înaintate față de muncă, învățătură, cultură și viață fără de care nici nu se poate pune problema progresului școlar autentic, transformarea aptitudinilor în capacități și a învățării în mijloc de asimilare a valorilor morale și spirituale ale societății noastre socialiste.

— Optimizarea acțiunii de dirijare a învățării, de „proiectare a condițiilor necesare unei instruiri încununate de succes, de predare a competențelor învățării" (vezi : „Principii de design al instruirii" de R. Gagné și L. Briggs, E.D.P., 1977). Realizarea unui astfel de obiectiv educativ presupune, desigur, cultivarea sistematică a deprinderilor de muncă și învățare reușită, însușirea conștientă și perfecționarea neîntreruptă, de către elevi a diferitelor tipuri și tehnici de învățare, a unor strategii de cunoaștere și acțiune eficientă în raport cu aptitudinile și posibilitățile lor, precum și priceperea cadrelor didactice de a întreține și dezvolta interesul pentru asemenea preocupări și a unui climat afectiv stimulator, de a asigura trăirea cu intensitate a succesului de către toți elevii, împreună cu educatorii lor, de a susține și stimula orice progres, oricît de mic, în activitatea oricărui elev, de a transfera și „transplanta" dintr-o zonă de activitate în alta, cu alte cuvinte de a întreține succesul ca pe un foc veșnic viu al progresului în muncă, în învățare, ca astfel să fie captate, dinamizate și deplin valorificate toate resursele de care dispune elevul. În acest sens se poate — pe drept cuvînt — afirma că **succesul școlar este succesul cooperării profesorilor cu elevii,** exprimînd și calitatea și gradul de eficiență a rațiunii pedagogice.

— Asigurarea cît mai concretă a diferențierii și individualizării muncii cu elevii în clasă, ținînd seama de faptul că există tot atîtea „stiluri" de învățare cîți elevi sînt. Diferențierea și individualizarea învățării, luînd în considerare unicitatea personalității fiecărui elev, interdependența specifică și dinamică a trăsăturilor acestuia, în dezvoltarea sa continuă nu reprezintă totuși un scop în sine, ci un mijloc pedagogic de valorificare optimă a potențialului fiecărui elev și, totodată, de autocunoaștere și autoevaluare, de cultivare a discernămîntului și de mobilizare a elevilor înșiși în propria lor perfecționare intelectuală și morală neîntreruptă.

Modelul de muncă al profesorului și mai cu seamă preocuparea sa pentru aspectele calitative ale activității, nivelul său real de pregătire și cultură, competența, aspirațiile, entuziasmul și sensibilitatea sa în relațiile cu elevii, modul concret în care abordează și rezolvă probleme, inițiativa, creativitatea și disponibilitatea sa sufletească, preocuparea continuă și de conținut privind solicitarea, cooperarea, integrarea optimă a muncii elevilor, de a coordona adecvat întreaga activitate se rasfring nemijlocit și decisiv în creșterea nivelului calitativ al succesului la învățătură al elevilor, în progresul lor continuu în acest domeniu. Este vădit faptul că **nivelul de activizare al elevilor în procesul de învățătură este în funcție de cel al mobilizării și participării profesorului și invers.**

Esențialul constă, totodată, în a identifica și evalua corect posibilitățile, în funcție de situațiile educative concrete, și de a asigura — prin concentrarea eforturilor asupra obiectivelor cu adevărat importante într-o etapă sau alta — progresul continuu al tuturor elevilor, indicator fundamental al reușitei muncii instructiv-educative, al pregătirii temeinice pentru muncă și viață a absolvenților.

Și tot atît de esențială ni se pare a fi aptitudinea educatorului de a sădi necontenit încrederea elevilor, fiecăruia în parte, în sine și în posibilitățile și perspectivele lor școlare și socio-profesionale. Fără aceasta nu poate exista progres în învățare, nu poate exista succes școlar.

Conf. univ. VIRGILIU RADULIAN

CITIREA

Funcțiile formative ale întrebărilor

Poate mai mult decît la alte obiecte de învățămînt, la citire comunicarea învățătorului cu elevii se desfășoară pe bază de dialog. Are loc un flux continuu de întrebări și răspunsuri în cadrul căruia se realizează explicațiile, se lămuresc sensurile cuvintelor și se dezvăluie conținutul noțiunilor pe care acestea le-exprimă, se analizează ideile, se formează aprecierile morale și estetice și se desprind concluziile și normele de conduită. Întrebările direcționează activitatea mentală a elevilor, orientează demersul lor de cunoaștere și determină eficacitatea procesului de învățare.

Robert Dottrens, în lucrarea „A educa și a instrui", consideră ca „un procedeu excelent — recomandabil, menționează el, începătorilor — acela ca, în cursul pregătirii unei lecții, să stabilească lista întrebărilor pe care și le propun să le pună elevilor și în special să redacteze diversele răspunsuri ce s-ar putea primi și reține". După părerea noastră, cerința de a chibzui asupra întrebărilor în etapa de pregătire a lecției se impune tuturor învățătorilor, indiferent de vechimea lor didactică.

Referindu-se la rolul întrebărilor în procesul de examinare a elevilor, Gilbert de Landsheere — în lucrarea „Evaluarea continuă a elevilor și examenele" — face o remarcă plină de semnificație pentru importanța întrebărilor în general în procesul de instruire a elevilor : „A ști cum să formulezi întrebările este probabil însușirea cea mai necesară a profesorului... Dar aceasta este o artă dificilă". În continuare, autorul se referă la cîteva reguli care ar trebui avute în vedere în elaborarea întrebărilor, reguli care sînt valabile pentru orice proces de instruire bazat pe dialog: „Înainte de a începe redactarea unei întrebări, să aveți clar în minte care este procesul intelectual pe care doriți să-l folosească elevul pentru a vă răspunde... Începeți întrebările cu cuvintele sau cu expresiile următoare : Comparați — Spuneți — Arătați motivele pentru... Explicați de ce — Criticați — Spuneți ce s-ar întîmpla dacă... Nu începeți întrebările cu cuvinte ca: Ce? Cine? Cînd?" După cum se vede, cerințele pe care le formulează autorul au în vedere realizarea funcțiilor formative ale procesului de învățămînt.

Dialogul purtat cu elevii în cadrul lecțiilor de citire în legătură cu analiza textului, cu privire la caracterizarea personajelor, sau discuțiile prin care elevii sînt solicitați să explice cauzele diferitelor procese, fenomene și legături dintre acestea trebuie să se bazeze pe întrebări adecvate, construite diferențiat în funcție de obiectivele urmărite.

Fără a subaprecia întrebările cu caracter convergent care solicită procese de analiză, comparații, sinteze, explicații, formulări de concluzii, desprinderea unor idei esențiale, se impune să fie folosite cît mai mult întrebările divergente care stimulează pe elevi să elaboreze răspunsuri originale, să găsească cît mai multe soluții la o problemă pusă în discuție. La lecțiile de citire un rol deosebit îl au întrebările de evaluare, întrucît apar variate situații care solicită pe elevi să formuleze judecăți de valoare, să aprecieze conduita personajelor, să exprime opiniile lor în legătură cu diferite evenimente, fapte, întîmplări, toate aceste atitudini dovedind o înțelegere conștientă a textului și o interpretare personală a conținutului său. De exemplu, cînd se caracterizează un personaj, întrebarea cu cea mai largă și frecventă circulație este formulată astfel: „Cum era sau cum este?" Elevii răspund că era bun, cinstit, harnic, viteaz etc. Se pot formula însă alte întrebări de evaluare care să solicite un efort intelectual din partea elevilor, răspunsuri care să probeze că ei au desprins însușirile respective din faptele, acțiunile și comportarea personajelor. Astfel, ar fi potrivite întrebări ca: „De unde ați înțeles voi că (personajul) era un om (sau un copil) harnic ?", sau „cinstit"... „drept"... „curajos" ?

În legătură cu fiecare din aceste însușiri desprinse de către elevi pornind de la faptele și acțiunile personajelor relatate în text, se pot formula întrebări care să solicite în continuare operațiile de gîndire, aportul imaginației, să stimuleze capacitatea lor de investigare. În acest scop, s-ar putea formula întrebări de genul : „Ce fapte sau ce acțiuni ar mai fi putut face personajul, prin care să demonstreze că este cinstit, curajos, harnic etc". Apoi, s-ar putea interveni cu întrebări cu un grad mai mare de generalizare, menite să ceară elevilor răspunsuri de sinteză, cu valoare de concluzii, de norme morale („Deci, cînd putem spune despre cineva că este cinstit, harnic, curajos?"). În felul acesta fiecare însușire la care ne-am referit se construiește nu numai pe faptele și situațiile relatate în text, ci pe multe alte situații în care personajele acționează în același mod, dar în condiții diferite. Alte întrebări trebuie să se refere la modul de comportare al elevilor în diferite situații trăite sau posibile. De exemplu, li s-ar putea cere să arate cum s-ar purta ei într-o anumită situație, prin care să dovedească cinstea, sinceritatea curajul etc. și să motiveze atitudinea exprimată.

Nu numai la citirea textului trebuie antrenați cît mai mulți elevi, dar și în discuțiile sub formă de dialog, care se desfășoară în legătură cu înțelegerea și trăirea celor citite. Ideal ar fi ca în cadrul fiecărei lecții de citire toți elevii să formuleze cel puțin cîte un răspuns la o întrebare care li se adresează.

Însoțind permanent actul citirii cu întrebări de verificare, pentru a cunoaște nivelul de înțelegere și de asimilare a ideilor cuprinse în textele respective, învățătorul va întreține o stare tensională la lecție, va asigura o participare susținută din partea tuturor elevilor. Dialogul cu școlarii se va înscrie astfel într-o mișcare reversibilă în care citirea, învățarea și verificarea se desfășoară concomitent și se condiționează reciproc.

Conf. univ. dr. EUGEN BLIDEANU

Trimestrul al III-lea

(Urmare din pag. 1)

stabili calificativul anual al fiecărui cadru didactic. O atenție deosebită se va acorda pregătirii și desfășurării examenului de bacalaureat.

Există toate condițiile ca, sub conducerea organizațiilor de partid și cu sprijinul organizațiilor de tineret și pionieri, sarcinile privind încheierea anului școlar 1977—1978, pregătirea deschiderii viitorului an școlar să se realizeze la timp și calitativ superior. Apreciem că toate consiliile de conducere ale unităților de învățămînt, folosind experiența anilor precedenți, vor dimensiona concepția și eforturile la nivelul sarcinilor ce le revin, vor depune eforturi stăruitoare pentru înfăptuirea acestuia. Conducerea și îndrumarea permanentă, competentă și operativă a activității învățămîntului de stat de către Comitetul județean de partid, constituie certitudinea îndeplinirii sarcinilor specifice trimestrului al III-lea la cotele de eficiență stabilite școlii în etapa actuală.

MUNCA DIRECTORULUI

Ceva despre comportamentul de conducere

Conducerea pe obiective și necesitatea creării în colectivul școlii a unui consens asupra justeței acestora, a unei viziuni comune asupra metodelor și căilor de îndeplinire a lor reclamă, din partea directorului, nu doar *o supraveghere* a activității — ca în vechile modele de conducere — nu, mai ales, controlul în vederea *descoperirii celor ce nu-și fac datoria* și *penalizării* lor, nu stilul de muncă de odinioară bazat în principal pe *reacția la incidente* și *arbitrarea conflictelor*. Acționînd în contextul marii complexități și diversități pe care o prezintă, azi, munca chiar și din unitățile cele mai mici, ținînd seama de profundul democratism din care se hrănește viața și activitatea noastră, devin de-a dreptul stinjenitoare „supravegherea strînsă a activității fiecăruia", „inspectarea lui continuă", „controlul fiecărei mișcări a profesorilor" și „dirijarea riguroasă a activității fiecăruia în parte" (F. Enns: „Influențarea ca element al procesului de conducere"). Asemenea procedee dizolvă, în cazul fiecărui membru al colectivului, posibilitatea „abordării autodirijate, angajată profesional, matură și plină de răspundere a muncii sale".

Actul de conducere, în noile condiții, impune — după cum sublinia ing. **Alexandru Murariu,** directorul Grupului școlar mecanic de material rulant din Pașcani, unitate pe care am vizitat-o recent — *o viziune de ansamblu* asupra muncii din școală, studierea aprofundată a realităților ei în vederea *detașării fenomenelor* caracteristice, spre a se putea elabora deciziile care să conducă la o evoluție continuă, sănătoasă. În acest scop, multe școli lărgesc paleta căilor de explorare a realității, adoptînd modalități noi sau deplasînd accentul spre altele mai potrivite cu actualele solicitări. (Se constată în unele sisteme de învățămînt, o tendință de părăsire, bunăoară, a asistențelor la lecții după tipicurile tradiționale, prin adoptarea unor variate tehnici audio și video care permit, în timp record, receptarea nealterată, din afara claselor, a tuturor datelor privind activitatea la lecție).

O preocupare susținută pentru studierea realităților din școală, prin completarea paletei mijloacelor ce stau la îndemîna colectivului de conducere, am întîlnit și la Școala generală nr. 3 din localitatea de mai sus (director prof. **Alexandru Ivanovici),** în care, pe lîngă obișnuitele asistențe la lecție și discuții individuale cu cadrele didactice, se folosesc lucrările speciale de control, chestionarele-anchetă pe diverse probleme ale muncii și vieții elevilor (bugetul de timp, lectura individuală), ca și prilejul tezelor trimestriale. Subiectele — unice pe clase — pentru toate acestea sînt stabilite de către profesorii de specialitate, împreună cu conducerea școlii, de comun acord cu profesorul clasei. Ele sînt corectate și notate prin reciprocitate de către membrii comisiei metodice, apoi, studiate și interpretate comparativ împreună cu directorul școlii. Cum e și firesc, fenomenele desprinse din studierea pe multiple fețe a realității școlare sînt apoi supuse atenției consiliului pedagogic, în vederea găsirii în comun a soluțiilor de îmbunătățire permanentă a muncii.

Argumentele și măsurile fundamentate pe studiul atent al realităților, cu participarea inteligenței colective, amintesc, pe undeva, de o activitate de conducere bazată mai ales pe convingere, pe cîștigarea adeziunii oamenilor, a atașamentului lor față de opera pe care și-o propune școala. Adică, pe resorturile care declanșează în modul cel mai strălucit energiile individuale și colective, așa cum cere spiritul societății în care trăim.

STELA PREDESCU

R. P. UNGARĂ

Programe şcolare noi

Învăţămîntul maghiar străbate o perioadă de transformări şi modernizări. Acum cîţiva ani au fost elaborate noi documente menite să sprijine democratizarea vieţii şcolare şi să contribuie la reducerea volumului de cunoştinţe ale elevilor în scopul evitării supraîncărcării lor. În prezent, atenţia noastră se îndreaptă prioritar spre conţinutul programelor de învăţămînt şi educaţie. Noile programe se vor aplica treptat, începînd din toamna anului 1978, şi urmăresc crearea unui echilibru între orele de predare şi activităţile din afara clasei şi din afara şcolii. Predăm cunoştinţe mai moderne, în vederea cărora edităm manuale noi, asigurînd noi posibilităţi pentru desfăşurarea activităţii independente a elevilor, în general pentru munca lor, pentru dezvoltarea gîndirii acestora. Nu intenţionăm să modificăm proporţia dintre orele de ştiinţe sociale şi cele de ştiinţe ale naturii, care va rămîne, în mare, de unu la unu.

Unele discipline vor reflecta o concepţie de bază cu totul nouă. În şcoala generală, de exemplu, aritmetica-geometria tradiţională se va dezvolta pe coordonatele predării matematicii. La chimie concepţia veche, tradiţională, despre materie va fi înlocuită printr-o concepţie modernă. Predarea biologiei se axează pe prezentarea proceselor vitale, precum şi a legităţilor acestora. În locul activităţii practice din trecut vom introduce o disciplină care se numeşte „Tehnica", pornind de la faptul că orice ramură importantă a producţiei moderne are o bază tehnică unitară, a cărei cunoaştere face parte din cultura generală. Concomitent, se pune un accent deosebit pe calitatea disciplinelor de ştiinţe sociale, pe formarea concepţiei moderne despre istorie, pe îmbunătăţirea educaţiei estetice. Vom accentua atît predarea limbii materne, cît şi eficacitatea predării limbilor străine.

Realizarea la un înalt nivel a acestor sarcini reclamă eforturi pentru crearea condiţiilor optime de muncă în fiecare şcoală. În ţara noastră, datorită în mare parte reţelei şcolare moştenite din trecut, şcolile funcţionează în condiţii diferite şi acest fapt generează diferenţe de nivel. Reducerea acestor deosebiri are nu numai o importanţă didactică, dar şi una politico-socială, pentru că reducerea diferenţelor în ceea ce priveşte condiţiile de predare şi învăţare contribuie la egalizarea şanselor de acces la carte şi reuşită în viaţă a tinerei generaţii. Ţinînd seama de toţi aceşti factori dezvoltăm reţeaua şcolară, îmbunătăţim baza materială a şcolilor şi condiţiile de muncă ale pedagogilor, sporim posibilităţile de pregătire a pedagogilor.

O atenţie specială acordăm dezvoltării şcolii generale şi pregătirii muncitorilor calificaţi. Marea atenţie care se acordă şcolii generale este determinată pe de o parte de faptul că această şcoală stă la baza întregului sistem de cunoştinţe ale tînărului, a comportării şi culturii lui, determină concepţia despre viaţă, trăsăturile etice ale generaţiei noi. Pe de altă parte, atenţia prioritară acordată şcolii generale se datoreşte faptului că aici se constată cele mai mari diferenţe de nivel.

Un accent deosebit se va pune pe pregătirea pentru şcoală. În momentul de faţă, circa 80 la sută dintre copiii de cinci ani frecventează grădiniţa, iar alţi 16—17 la sută din ei iau parte la activităţi de pregătire pentru şcoală. Faptul că la clasa I a şcolii generale nu există repetenţie are o importanţă imensă şi înseamnă că acordăm timp mai mult acelor copii care se adaptează mai greu la condiţiile muncii şcolare. Mai înainte, între prima şi a doua treaptă a şcolii generale, deci la clasa a V-a, creştea brusc numărul repetenţilor. Acum, această trecere se face mai lin, datorită noilor programe, prin apropierea metodelor folosite în clasele a IV-a şi a V-a. Aceste schimbări, precum şi îmbunătăţirea condiţiilor de învăţătură, sperăm să înlesnească promovarea şcolii generale pentru mai mulţi tineri de vîrsta şcolarităţii obligatorii. În prezent, acest procent este de 90 la sută. Nu e un procent rău, dar noi am dori să sporim numărul celor care absolvă cu succes cele opt clase ale şcolii generale.

Putem spune că, în prezent, fiecare absolvent al şcolii generale îşi continuă studiile: cam 50 la sută urmează şcolile profesionale de trei ani, 25—27 la sută, şcolile medii tehnice de patru ani şi 23—25 la sută, gimnaziile de cultură generală. Subliniem că noi continuăm să dezvoltăm şi aceste tipuri de şcoli. În şcolile profesionale punem un accent mai mare pe materiile de cultură generală, iar în gimnazii vom introduce, odată cu disciplinele facultative, elementele de bază ale culturii profesionale.

Sperăm ca, prin aceste schimbări, învăţămîntul maghiar să devină mai modern. Se înţelege că organizatorii şcolii noastre urmăresc cu interes şi tendinţele de dezvoltare a învăţămîntului din ţările socialiste frăţeşti — printre care şi din Republicii Socialiste România — şi constatăm cu bucurie că, în esenţă, toţi urmărim aceleaşi ţeluri. În această lună sărbătorind a 33-a aniversare a eliberării noastre, ne bucură faptul că legăturile noastre se consolidează atît pe tărîmul instrucţiei, cît şi al educaţiei.

TÓTH LÁSZLÓ
redactor şef al revistei „Köznevelés"

R. D. GERMANĂ

Cel de al VIII-lea Congres al pedagogilor

Prin hotărîrea Biroului Politic al Comitetului Central al P.S.U.G., şi Consiliului de Miniştri al R.D.G. a fost convocat la Berlin, pentru perioada 18—20 octombrie 1978, cel de al VIII-lea Congres al pedagogilor. Congresul al VII-lea a avut loc în mai 1970. În intervalul dintre cele două congrese a fost realizat programul de introducere a învăţămîntului de zece ani pentru toţi copiii şi s-a acumulat o bogată experienţă în elaborarea planurilor de învăţămînt pentru aceste şcoli.

Cel de-al VIII-lea Congres al pedagogilor va avea loc între Congresele al IX-lea şi al X-lea al P.S.U.G. El va face bilanţul activităţii şcolare la începutul celui de al treizecelea an de existenţă a R.D.G., va examina îndeplinirea hotărîrilor Congresului al IX-lea al P.S.U.G., cu privire la educarea comunistă a tineretului şcolar. Participanţii la Congres vor face un larg schimb de experienţă pentru ca întreaga activitate pedagogică să se intensifice şi să devină mai eficientă. În acelaşi timp, Congresul va formula sarcinile şi cerinţele pentru activitatea pedagogică viitoare.

Pregătirea Congresului are loc sub lozinca: „Să întîmpinăm Congresul cu bune rezultate în munca de educaţie şi instrucţie, cu noi idei şi propuneri pentru ridicarea calităţii activităţii pedagogice". Acest îndemn este înţeles de pedagogi ca o cerinţă pentru perfecţionarea calitativă a muncii lor. De exemplu, Wolfgang Pensel, director al Şcolii superioare „Kant" din Berlin — Lichtenberg, spune: „Comunicatul apărut în presă ne orientează spre o muncă intensă şi continuă, conform experienţei colectivelor din şcoli. Succesele pe care le-am obţinut sînt înainte de toate datorate angajării şi activităţii intense duse zi de zi de fiecare cadru didactic. Ni se cere, de exemplu, să pregătim esenţial mai bine pe viitorii absolvenţi, astfel ca ei să înţeleagă schimbările revoluţionare din lume şi din ţara noastră, de pe poziţiile clasei muncitoare şi să sprijine mai puternic partidul pentru progresul social. Aceasta constituie baza solidă a activităţii noastre de viitor".

Intensificarea muncii — iată obiectivul cel mai consistent spre care vor ţinti lucrările Congresului. Wolfgang Pensel şi mulţi alţii înţeleg prin aceasta să dezvolte o atmosferă care să favorizeze în colectivele lor, abordarea obiectivă şi critică a tuturor aspectelor muncii, să aducă soluţii de îmbunătăţire continuă a ei, faptul că i se cere fiecăruia, într-o măsură şi mai mare, să-şi însuşească experienţa înaintată şi să transpună în practică ideile valoroase. Vor fi încurajate munca creativă, căutarea unor căi mai bune de acţiune, dezvoltîndu-se activităţile colective, ajutorul reciproc şi răspunderea fiecăruia pentru toţi.

Helga Kühlmann, directoare a Şcolii superioare „Georg-Handke" din Berlin, a subliniat că educaţia generaţiei viitoare nu poate fi realizată numai prin vorbe, prin generalităţi, ci prin propriul exemplu pe care îl furnizează fiecare profesor. Acesta influenţează felul în care se dezvoltă fiecare şcolar, idealurile lui, formarea convingerilor filozofice şi morale, a atitudinii înaintate faţă de muncă şi a stimei faţă de oamenii muncii. Exemplul profesorilor şi al părinţilor joacă un rol deosebit. Pentru aceasta profesorii şi educatorii, la fel ca în consiliul şcolii superioare „Georg-Handke", analizează rezultatele obţinute în instrucţia şcolară, cunoştinţele ce au fost însuşite, lacunele care se manifestă. Ei examinează viaţa şcolarului în afara procesului de învăţămînt, la ce nivel se află ea, cum colaborează organizaţiile de tineret şi părinţii, pentru că procesul instructiv-educativ este legat de întreaga societate.

Pregătirea celui de al VIII-lea Congres al pedagogilor devine şi o pregătire pentru anul şcolar următor, un prilej de a face bilanţul bogat în succese al înaintării noastre, de a reflecta asupra a ceea ce este mai bun în activitatea politică şi pedagogică, astfel încît tineretul să fie bine pregătit pentru viaţă, muncă, profesie.

OTTO PFEIFFER
redactor şef adjunct al revistei „Deutsche Lehrerzeitung"

Activităţi practice la Centrul şcolar profesional din localitatea Trstenik, din R. S. F. Iugoslavia.

LICEUL AGROINDUSTRIAL BRĂNEŞTI

JUDEŢUL ILFOV

primeşte înscrieri pentru anul şcolar 1978—1979 la următoarele profile şi meserii :

TREAPTA I

— Profilul electrotehnică
— Profilul construcţii
— Profilul mecanic-agricol
— Profilul chimie

TREAPTA A II-A

— Profilul electrotehnică cu specializarea electromecanică.
— Profilul construcţii cu specializările :
— Construcţii-structuri
— Topografie
— Profilul mecanică-agricolă cu specializarea mecanici-îmbunătăţiri funciare.
— Profilul agricol cu specializarea cadastru şi organizarea teritoriului.

ŞCOALA PROFESIONALĂ

— Profilul mecanică-agricolă

În treapta I, se primesc absolvenţi a 8 clase, în vîrstă de pînă la 16 ani, din toată ţara.

În treapta a II-a, se pot prezenta, pe bază de concurs, promovaţii clasei a X-a de liceu, fără a depăşi 19 ani la 15 septembrie 1978, absolvenţi ai profilelor din treapta I, precum şi absolvenţi ai altor profile, aceştia din urmă trebuind să susţină, înaintea concursului de admitere, diferenţe la disciplinele ce se vor comunica de către liceu.

Liceul dispune de o puternică bază materială avînd moderne cabinete, laboratoare, ateliere de producţie, poligon de conducere auto, poligon pentru îmbunătăţiri funciare, sală de sport, cantină, internate, bibliotecă, club sportiv etc.

Absolvenţii liceului au dreptul să dea concurs de admitere la orice facultate doresc, sau să fie repartizaţi în producţie la : Trustul de construcţii pentru îmbunătăţiri funciare, Oficiile judeţene de gospodărirea apelor, Oficiile de cadastru şi organizarea teritoriului, şantiere de utilaje pentru construcţii şi altele.

La liceu, se poate ajunge din Bucureşti, cu autobuzele I.R.T.A. care pleacă de la capătul tramvaielor 13 şi 14, şoseaua Pantelimon din 20 în 20 minute. Informaţii suplimentare se pot obţine, zilnic, la telefonul liceului 16 31 84 sau direct la secretariat.

Redacţia şi administraţia : Piaţa Scînteii nr. 1 Bucureşti, telefon : 17 60 10

Tiparul : Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"